

ΜΗΝΙΑΙΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ
& ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Διευθύντρια: ΜΑΡΙΕΤΤΑ ΜΙΝΩΤΟΥ (Τὸ Γένος Γιαννοπούλου)

Συνδρομή Ἑσωτερικῶ Ἐτησίαι 35 Ἐξώκηνα: 20

ΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΜΑΣ

ΕΠΙΤΑΓΗΣΟΣ. Εἰρήνη Δενδρινῶ Ἀγγελικὴ Χατζημιχάλη, Ἀν. Ἀνδρεάδης, Διον. Σωμερίτης, Γρ. Ξενόπουλος, Στεφ. Ξενόπουλος, Θεοδ. Βελλικανίτης, Δ. Δάσης, Δημ. Μάργαρης, Σπ. Θεοτόκης, Σπ. Βλαντῆς, Μπάμπης Ἀννίος, Μαρτῖνος Σ. Γούρος, Γ. Λαμπελέτ, Δ. Πελεκκίσης, Ἰω. Λεονταράκης, Φῶτος Γιούλλης, Ἀντ. Μάτσης, Σπ. Βανδᾶρος.
ΑΘΗΝΑ. Σοφία Σπανοῦδη, Μυρτιώτισσα, Ἄλκης Θρούλλος, Ἐλένη Σιρναίου, Παῦλος Νιρβίνας, Κωστῆς Παλαμᾶς, Ζαχ. Παπανωνίου, Γ. Καμπούρογλου, Ἰω. Γρυπάρης, Ν. Πετιμεζᾶς Λαυρας, Μιλτ. Μαλακάσης, Στεφ. Δάρνης, Μ. Τσιριμῶκος, Ἄλ. Φιλαδελφεύς, Δ. Βάλσας, Η. Βουτυριδῆς, Μίχος Ροδάς, Τέλλος Ἄγρας, Κώστας Ἀθάνατος, Γιάννης Βλαχογιάννης.

Ἔσοις

ΝΙΚΟΛ. ΚΟΝΤΟΓΙΩΡΓΑ

Ὀδὸς Φωσκόλου

— ΖΑΚΥΝΘΟΣ —

ΚΑΤΑΒΑΤΕΙΟΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΠΡΩΤΗΣ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΕΩΣ

Π. Δ. ΣΤΟΥΠΛΩΗΣ

ΖΑΚΥΝΘΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ — ΕΞΑΓΩΓΗ

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΙ

- 1) Πρακτορείον Ἀτμοπλοίας Δημ. Γ. Δασκαλάκη.
- 2) Αὐτοκίνητα τῆς *Ford Motor Company Experts Suc.*
- 3) Ἀσφαλιστικὴ Ἑταιρεία Ζωῆς ὁ «Ἰσπανικὸς Φοίνιξ».
- 4) Ἀνώνυμος Βιομηχανικὴ Ἑταιρεία Διπερῶν Οὐσιῶν καὶ Σαπῶ-
νων «Βέλλος».
- 5) Ἀνώνυμος Βιομηχανικὴ Ἑταιρεία Ζαχαροπήκτων ὁ «Ἥλιος».
- 6) Ἐξαγωγικὴ Ἑταιρεία Γάλακτος «Ollandia».
- 7) Ἀποκλειστικὸς καταναλωτὴς Βενζίνης «Shell».
- 8) Γεωργικὰ Ἐργαλεῖα καὶ φάρμακα γεωργικῆς φύσεως.
- 9) Μυοκτόνον «Black - Flag».
- 10) Γραφομηχαναὶ καὶ σχετικὰ εἶδη γραφείων Κικίτσα καὶ Τράνκ.
- 11) Πετρελαιομηχαναὶ *Diesel et Semi Diesel*.
- 12) Ἐλαστικὰ *Dunlop*.

Τὰ πλεῖστα τῶν ὥς ἄνω εἰδῶν εὐρίσκονται ἐν τῇ πρακτηρίῳ τοῦ
ὧς ἄνω πράκτορος.

BOYAL

EXCHANGE

ASSURANCE

Ἀγγλικὴ Ἀσφάλεια Πυρὸς Ἰδρυθεῖσα τῷ 1720

ΚΕΦΑΛΑΙΑ

L 15.000.000

ΠΡΑΚΤΩΡ

Δ. Β. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

AL 53.41 φ 2.0003

ΜΗΝΙΑΙΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ
& ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Η ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

*Κοῦνια μικροῦ παιδιοῦ σοῦχει σοδάνει,
τζάκι ψυχρὸ σοῦ δὲν ἔχει φωτιά,
βραχόωετρα σοῦ χλόη κι' ἀνθοῦς δὲ βράνει,
ἄχαρη κι' ἀνερώτεστη καρδιά...*

*Χάρος σοῦ δὲν ζυγόνει ἀρρώστον στρώμα,
νύχτα χωρὶς φεγγάρι κι' ἀστροφῶς,
δεῖτο χαμογέμο στοῦ τρελοῦ τὸ στόμα,
σὲ βέβηλη ψυχὴ σόδος κρυφός...*

*Ἀνδόκρινο κομένο—ωατημένο,
καὶ μαῦρο ρίδι σὲ σοουριῶν φωλιά,
σοαρδένα ἀγνή σὲ γέρο—κολασμένο,
σὲ πῶτο φιλι σὲ σόρνης ἀγκαλιά...*

*Παρόμοια δλίψη σοιὸς δὰ τραγουδήσει;
καὶ σὲ σοιὸν ἦχο καὶ σὲ σοιὸ ρυθμὸ
ἢ ἀνδρώσωνη ψυχὴ δ' ἀντιλαλήσει
τῶν μυοτικῶν ὄνειρων τὸν κανμὸ!*

(Ζάκυνθος Μάης 1915).

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΥΓΟΥΡΟΣ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

ΜΑΡΙΕΤΤΑΣ ΜΙΝΩΤΟΥ
 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ
 ΦΩΣΚΟΛΟΣ ΚΑΙ ΟΡΑΤΙΟΣ

Μόλις ο Μόντι διωρίστηκε ιστοριογράφος του Ναπολέοντος, τον αντικατέστησε στο Πανεπιστήμιο της Παβίας ο Φώσκολος. Στόν εξαισιό εννοκηθιό του λόγο πού τόσο θαυμάστηκε, πραγματεύεται γιά τήν αρχή και τό σκοπό τής φιλολογίας. Δέν γονατίζει μπροστά σ'όν Ναπολέοντα όπως όλοι οι σύγχρονοί του. Παλιά συνήθεια υποχρέωνε όλους τούς καθηγητές Πανεπιστημίων σάν πρωτολάβαιναν τήν έδρα, νά πλέκουν τό εγκώμιο τού μονάρχη τους. Ο Φώσκολος πρώτος τήν καταπατεί. Μιά ώραία υπεφυγή γλυστρά. «Είνα δουλειά τής ιστορίας — λέει — νά μιλή γιά τήν αξία τών μεγάλων βασιλέων». Κι' εξακολουθεί νά εκφράζεται μέ αγανάκτηση γιά τούς άσημους συγγραφείς πού δέν ξέρουν άλλο παρά νά κολακεύουν τούς δυνατούς. Παραθέτει τή διαταγή τού Οκταβιανού πού απαγορεύει στους λόγιους τής άράδας νά εξυμνούν τόν αυτοκράτορα και μās παραπέμπει σ'όν Σουετώνιο βιβλ. β'. κεφ. 3, πού τήν γράφει.

Παρ' όλο τό δικαιολογητικό, σέ δυό μήνες πανόταν. Ο Ναπολέων κατάργησε τς έδρες τών 'Οραιών Τεχνών σ' όλα τά Ιταλικά Πανεπιστήμια καθώς και τής 'Ελληνικής γλώσσας. Γιά νά μη προκαλέση όμως τήν λαϊκήν αγανάκτηση γιά τήν κατάργηση τής διδασκαλίας τών Τεχνών στήν κατ' έξοχήν καλλιτεχνική χώρα, ίδρυσε 24 λύκεια, όπου θά διορίζονταν οι πρώην καθηγητές τών Πανεπιστημίων. Ήταν μόνο γιά νά περάση ή άπότομη εντύπωση. Τά λύκεια δέν ελειτούργησαν και στους διάφορους καθηγητές έβγαλε μία εξευτελιστική σύνταξη πού δέν επαρκούσε διόλου γιά νά ζήσουν.

Ήται ο Φώσκολος μόνο πέντε μαθήματα έδωσε στην Παβία έκτός τού έναρκτηριό λόγου πού αναφέραμε πιά

πάνου. 1) περι γενικών αρχών τής φιλολογίας, 2) γιά τήν Ιταλική γλώσσα από ιστορικής και φιλολογικής απόψεως, και 3) γιά τή φιλολογική ήθική και επικερδή φιλολογία, πού εξακολουθεί ως τέταρτο και πέμπτο.

Γι' αυτό θά μιλήσουμε σήμερα.

Όταν ο Φώσκολος τό διάβαζε στους μαθητές του, ήξευρε τήν παύση του, τή φτώχεια και τις στερήσεις πού θά τραβούσε γι' αυτό. Μοναδικό όμως παράδειγμα στή γύρο του καπήλευση τών γραμμάτων, ενώ όλοι πουλούσαν τήν ελεύθερη γνώμη τους, αυτός μένει ασάλευτος στις άρχές του, και τραβά έτσι γιά πάντα τή συμπάθεια. Στο μάθημα αυτό πέρνει πάλι τήν εποχή τού Αύγουστου, βρίσκει ένα θύμα, τόν 'Οράτιο — γιατί κάποιον έπρεπε νά βρη — μιά και δέν μπορεί νά χτυπήση ελεύθερα τήν εποχή του, πού τόσο μοιάζει μέ κείνη τού 'Οκταβιανού και κυριολεκτικά τόν ξετινάζει. Βλέπουμε τήν εποχή εκείνη νά εξυμνούν οι διαλεχτότεροι σύγχρονοι συγγραφείς Βιργίλιος, 'Οράτιος κ.λ. τόν 'Οκταβιανό, παρ' όλη τήν ανθρωποσφαγή και τις πιέσεις πούκανε σ'όν λαό και τούς φόρους τών υπόπτων έχθρών του. Βλέπουμε νά στήνεται τό άγαλμά του σ'όν Foro Romano και νά τόν θεοποιούν μέ τόν τίτλο τού Αύγουστου.

Πάνου-κάτου τά ίδια συνέβαιναν στήν Ιταλία στήν εποχή τού Φωσκόλου μέ τόν Ναπολέοντα. Κατάστασις βαρβαρική, πιέσεις, έξορίες, πόλεμοι. Κι' όμως! Ο Μόντι, Τσεζαρότι και τόσοι άλλοι φίλοι τού Φωσκόλου και μεγάλοι διανοούμενοι, κοίταζαν πότος νά γράψη περισσότερα καλά γιά τόν αυτοκράτορα. Ο Φώσκολος σ'όν Gazzettino del bel mondo αρ. 4, μās λέει, πός τόν ώνόμαζαν, «άστρο πού θά λάμπη παντοεινά, Δία κ.λ. κ.λ.

Και ο Φώσκολος γιά νά μην έξεγερωθή εναντίον γνώστων του και φίλων, πέρνει τόν 'Οράτιο μέ τήν εποχή του.

Στό περι φιλολογικής ήθικής μάθημά του, αναπτύσσει τό καλό τού πλούτου. Μās λέει. «Κανείς δέν πρέπει νά τόν περιφρονη γιατί είναι όργανο τής ατομικής ελευθερίας και μπορεί μ' αυτόν κανείς νά ώφελήση τις τέχνες,

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
 ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
 ΜΟΥΣΕΙΟΝ

τοὺς φίλους, τοὺς δυστυχημένους. Ὁ πλοῦτος δίνει θάρρος στὴ ζωὴ καὶ βγάζει ὅποιον τὸν ἔχει, ἀπὸ πολλὰ βάρσασα» — κι' ἐξακολουθεῖ ἀραδειάζοντας ὅλα τὰ καλά του, λέγοντας ὁμως συγχρόνως πὼς δὲν πρέπει νὰ τὸν θεωροῦσιν, ὅπως ἔκαμε ὁ Ὀράτιος πὸν ἔγραψε ἐναντίον τῶν πρὸ δοξασμένων Ρωμαίων γιὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Αὐγουστο καὶ νὰ κερδίσῃ πολλά.

Δὲν ἰποκλείεται ἕνας νὰ πλουτίσῃ ἀπὸ τὴν πνευματικὴ του ἐργασία. Μᾶς φέρνει μάλιστα παραδείγματα τὸ Βιργίλιο καὶ Πίνδαρο πὸν πλούτισαν μὲν ἀπὸ αὐτὴ μὰ δὲν φέρθηκαν κατὰ τὴ γνώμη του τόσο ποταπά, σὰν τὸν Ὀράτιο. Μᾶς ἀναφέρει πὼς ὁ Βιργίλιος βρέθηκε κάποτε σὲ δύσκολη θέσῃ μὲ τὸ φίλο του Γάλλο πὸν εἶχε συνομώσει ἐναντίον τοῦ Αὐγούστου, καὶ «γιὰ νὰ μὴ δυσαρεστήσῃ τὸν αὐτοκράτορα ἔβγαλε ἀπὸ τὰ Γεωργικά του στὸ 4 βιβλ. τὸ ἐπεισόδιο πὸν ἐποινοῦσε τὸ Γάλλο, ἐνῶ ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ ἐπαινεῖ στίς **Ἐκλογές** του τὸ καλὸ του φίλο πὸν τὸν εἶχε τόσο εὐεργετήσῃ. Μᾶς λείπει κατόπιν γιὰ τὸν Πίνδαρο πὸν φανερὰ ζητοῦσε ἀπὸ τοὺς δυνατοὺς χρήματα γιὰ νὰ ἐξυμνήσῃ τὰ κατορθώματά τους. Ἐδῶ μᾶς ἀναφέρει ἀκόμα τὴ δύσκολη θέσῃ πὸν βρέθηκε ὁ Πίνδαρος τότες πὸν ὁ Βασιλεὺς τῆς Κυρήνης Ἀρκεσίλαος τοῦ ζητοῦσε νὰ γράψῃ καὶ γι' αὐτόν. Μὲ θανμαστὴ πνευματικὴ εὐτροφία ὁ Πίνδαρος ἐγκωμιάζει τοὺς ἥρωϊκοὺς χρόνους, τὴν ἐποχὴ τοῦ Ἰάσωνος μὲ τοὺς Ἀργοναῖτες, καὶ μὲ τὴν ἀφορμὴ αὐτὴ δίνει στὸ βασιλεῖα πολυτιμὰς γιὰ μονάρχῃ συμβουλές. Καὶ δὲν λησμονεῖ τοὺς φίλους του οὔτε τοὺς περιφρονεῖ γιὰ νὰ κερδίσῃ περισσότερα χρήματα. Ἔτσι μ' ὅλο πὸν ξέρει πὼς ὁ ποιητὴς Δημόφιλος εἶναι ἐχθρὸς τοῦ Βασιλιᾶ πὸν τὸν εἶχε ἐξορίσει, τοῦ τὸν ἀναφέρει, καὶ τὸν παροτρύνει νὰ φαίνεται μεγαλόψυχος σὰν τὸν Ἰάσωνα, νὰ τὸν συγχωρήσῃ καὶ νὰ τὸν καλέσῃ πάλι στὴν πατρίδα του. Δὲν διστάζει νὰ τοῦ πῇ πὼς τὸν ἀγαπᾷ καὶ πὼς εἶναι καλὸς ποιητὴς.

Ὁ Ὀράτιος κατὰ τὸ Φώσκολο δὲν ἔχει καμιά ἀνασκοπή. Τολμᾷ νὰ βρεῖσῃ τὸ σεβαστὸ καὶ πολυεχτίμωτο γέρο Λαβεῶνα καὶ νὰ πῇ τρελλὸ τὸ συμπολεμιστὴ του τῆς μά-

χης τῶν Φιλίππων.

Ἐδῶ ὁ Φώσκολος παρασυρμένος ἴσως ἀπὸ τὴν ἀγανάχτησῃ πέφτει στὸ λάθος νὰ ἐκλάβῃ τὸν πατέρα τοῦ Λαβεῶνα τοῦ περίφημου νομομαθοῦς γιὰ τὸ νέο τὸν ἴδιο. Φυσικὰ οὔτε στὸ νέο ταίριαζε αὐτὸς ὁ τίτλος, θὰ δοῦμε ὁμως πρὸ κάτου γιὰ νὰ θεωροῦνταν γιὰ τρελλός.

Διαλεχτοὶ σχολιαστὲς τοῦ Ὀρατίου ὅπως ὁ Ἀππιανὸς μᾶς ἀναφέρουν ὅτι μετὰ τὴν ἤττα τῶν Φιλίππων ὁ γέρον Λαβεῶν ἔσκαψ' ἕνα λάκκο μέσα στὴ σκηνή του, μπῆκε μέσα, ἔδωσ' ἕνα σπαφί στὸ δοῦλοτον, καὶ τοῦκαμε νεῦμανά τοῦ κόψῃ τὸ κεφάλι. Τὴν ἐποχὴ πὸν ὁ Ὀράτιος ἀποκαλεῖ τὸ νέο Λαβεῶνα τρελλό, ἦταν 18—20 τὸ πολὺ, χρόνων γεμᾶτος πάθος γιὰ τὸ θάνατο τοῦ πατέρα του καὶ φανατικὸς ἐχθρὸς τοῦ Αὐγούστου.

Ποιὸς θάξερε πὼς τὸ εὐέξαπτο παιδί θὰ ξετιλίγωνταν στὸ διάσημο ἐκείνον ἄνθρωπο πὸν μετὰ τράβηξε τὸ μεγαλύτερο θανμασμὸ τοῦ ἴδιου Αὐγούστου ὥστε ἂν καὶ ἐχθρὸς του τὸν διώρισε πραιτώρα. Ὁ Φώσκολος ἐξακολουθεῖ νὰ μᾶς παρουσιάσῃ τὸν Ὀράτιο ὡς περιφρονημένο ἀπὸ τὸν ρωμαϊκὸ λαὸ καὶ τοὺς συναδέλφους του ποιητὰς ἐξ αἰτίας τῆς ἀσεβείας του στὰ ὑψηλότερα πρόσωπα τῆς Ρώμης, χωρὶς νὰ τὸν κυκλώσῃ ἢ φήμῃ πὸν ποδοῦσε, μὰ μόνο ἀφθονα λεπτά. Μᾶς ἀναφέρει πὼς κανεὶς ἀπὸ τοὺς συγχρόνους του δὲν μιλεῖ στὰ ἔργα του γιὰ τὸν Ὀράτιο. Ἐξάφνα στὸ Βιργίλιο, δὲν συναντᾷμε τὸ ὄνομα τοῦ Ὀρατίου οὔτε στὸν Ἰβουλλο ἂν καὶ ὁ Ὀράτιος ἔχει ἀφιερῶσει τρεῖς ὠδὲς στὸν πρῶτο, καὶ μιὰ ὠδὴ καὶ ἐπιστολὴ στὸ δεύτερο. Καὶ σὲ κείνη πούγραψε στὸ θάνατο τοῦ Βιργιλίου κλαίει γιὰ νὰ ἔχασε μαζὺ μὲ τὸ Βάριο τοὺς πολυτιμώτερους φίλους του.

Μόνο ὁ Ὀβίδιος μιλεῖ γι' αὐτόν, ἀλλὰ κι' ἐκεῖνος διαβατικά, σ' ἕνα ἐλεγεῖο του πὸν ἐπαινεῖ τοὺς ἄλλους ποιητὰς, λέει:

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΘΕΝΩΝ

Et paruit nostras numerosus Horatius aures

(Τὸ τέλος στὸ προσεχές)

20 ΙΟΥΝΙΟΥ 1857

Ἡ 20ῃ Ἰουνίου 1857 παρέμεινε μία ἀξιωματιώδης ἡμέρα ἐν τῷ ἀγῶνι τοῦ Ἑπτανησιακοῦ λαοῦ ὑπὲρ τῆς ἑνώσεως. Τὰ διαδραματισθέντα κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐν τῇ Ἰονίῳ Βουλῇ περιγράφομεν ἐν συντομίᾳ ἐπὶ τῇ συμπληρώσει ἑβδομηκοντα εἰδῶν ἀπὸ τοῦ ἱστορικοῦ ἐκείνου γεγονότος.

Ἡ ΙΑ΄ Βουλὴ συνήλθεν ἐν Κερκύρᾳ τὴν πρωτὰν τῆς 20ῆς Ἰουνίου 1857 εἰς συνεδρίασιν. Ἡ Βουλὴ ἠσχολεῖτο εἰς ἀδιάφορά τινα ζητήματα, διε αἴφνης ἀπρομελετήτως καὶ πάντι τυχαίως ἐγεννήθη συζήτησις σπουδαία τῆς ὁποίας τὸ ἀπαύγασμα ἦτο ἡ πάνδημος καὶ δμοφρονὸς ἐκδήλωσις ὑπὲρ τῆς ἀποκαταστάσεως καὶ ἐνώσεως τῆς Ἑπτανήσου μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου. Ὁ κ. Δάνδολος βουλευτὴς Κερκύρας, ὅπτε κατὰ τὴν ἱστορικὴν ταύτην ἡμέραν εἰς τὸ μέσον τῆς Βουλῆς τὴν εἰδησὶν ὅτι κυκλοφορεῖ ἤδη καὶ υπογράφεται ἀναφορὰ ὅπως ἡ Κέρκυρα κηρυχθῆ Ἀγγλικὴ Ἀποικία. Ὡς βόμβα ἐξεσπράγη ἐπὶ τῆς Βουλῆς ἡ ἀπαισία αὕτη εἰδήσις. Ἐπακολουθεῖ συζήτησις καὶ ἡ ΙΑ΄ Βουλὴ, ἡ πλειονοψηφία τῆς ὁποίας δὲν ἦτο ὀλιγοπαστική, ἀποκρούει μετ' ἀγανακτήσεως πᾶσαν περὶ ἀποικισμοῦ ἰδέαν ἢ ἀπόπειραν καὶ παμπηφεί μετ' ἀνεκφράστου ἐνθουσιασμοῦ ὡς εἰς μόνον ἄνθρωπος ἐγείρεται καὶ ἀποφαίνεται ὑπὲρ τῆς ἑνώσεως. Ἄς ἴδωμεν ὅμως τὰ καθέκαστα τῆς ἀξιωματισμοεῦτου ταύτης συναδριάσεως. Εἰς τὴν ἀνακοίνωσιν τοῦ Δάνδολου ὁ Κ. Λομβάρδος παρατηρεῖ ὅτι τοιαῦτα ἐκφράσεις ἀφοῦ ἐντὸς τῆς Βουλῆς ὀρίπτονται, ἢ πρέπει ἐπισημως νὰ ἀποδειχθῶσιν, ἢ ἐπισημως νὰ καταπευσθῶσι. «Σὰς ἐρωτῶ, κ. Δάνδολε, — ἐπιλέγει ὁ Κ. Λομβάρδος — λέγετε ἐπισημως ὅτι κυκλοφοροῦσι τοιαῦτα ἀναφοραί;» — Ἀπὸφορεῖ βουλευταὶ ὑποστηρίζουσι τὴν ἐρώτησιν τοῦ Κ. Λομβάρδου. Ὁ Γενικὸς Εἰσαγγελεὺς, μετέχων τῆς Βουλῆς ὡς ἀντιπρόσω-

πος τῆς Κυβερνήσεως, προκληθεὶς ἵνα δώσῃ πληροφορίας ἀπήντησεν ὅτι οὐδὲν ἐγίνωσκε, ἀλλ' οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Ἑπτανήσου ἐπεθύμουν, ὅπως, καὶ μετ' ὅσας ἂν εἶχον ἀμφιβολίας περὶ τοῦ πραγματικοῦ τῆς τοιαύτης πράξεως, προβῶσιν εἰς ἐξηγήσιν πληροτέραν, καὶ διασκεδάσωσιν ἔστω καὶ τὴν ἀπλήν ὑπόνοιαν τοιαύτης ἀντεθδικῆς ἰδέας καὶ διαμαρτυρηθῶσι κατὰ τοιαύτης συγγραφῆς ἀποπειρας. Ἀφοῦ πολλοὶ ἔλαβον τὸν λόγον καὶ ἠγόρευσαν μετὰ πατριωτισμοῦ, ἠγέρθη ὁ Κ. Λομβάρδος, εἰς τῶν διακριθέντων ἡρώων τῆς ἐπισήμου ἐκείνης ἡμέρας καὶ λέγει:

«Διαμαρτύρομαι κατὰ τῶν ὑπὸ τοῦ Κ. Δάνδολου λεχθέντων, ἐπικαλουμένου δήθεν τὴν ἐπέμβασιν τῆς Ἀστυτομίας κατὰ τῆς ἐξασκήσεως τοῦ δικαιώματος τοῦ ἀναφύρουσθαι ὅπερ κτήματα ὁ Ἑπτανήσιος τόσον ὡς ἄτιμον καθὼς καὶ ὡς λαός. Δὲν παραδέχομαι ὅτι δύναται νὰ εὕρῃ ὑποστηρίξιν ἐν Κερκύρᾳ ἀναφορὰ περὶ ἀποικισμοῦ, δὲν πιστεύω ὅτι ὑπάρχουσιν εἰς Κέρκυραν ἐκτροῦματα τοιαῦτα, ἀλλ' ἂν ὑπάρχουσιν, ἀφήσατέ τα νὰ τὰ ἴδωμεν. Ἡ μία ἀναφορὰ θέλει προκαλέσῃ ἑτέραν. Εἴμαι βέβαιος ὅτι καὶ εἰς Κέρκυραν οὐδεὶς ὑπάρχει, ἔχων τὴν παραμικρὰν ἰδέαν, ὅπως ἴδῃ τὴν Πατριδα αὐτοῦ ἀποικίαν τῆς Ἀγγλίας. Καθ' ὅσον ὅμως ἀφορὰ τὰς ἄλλας νήσους δὲν ὑπάρχει ψυχὴ ἧτις νὰ μὴ φρίττῃ εἰς τὴν λέξιν ταύτην τοῦ ἀποικισμοῦ. (Ἀπὸ πολλὰ μέρη τῆς Βουλῆς ἀκούονται φωναὶ ἐπαλαλαμβάνουσαι Οὐδεὶς!.) Δὲν ὑπάρχει οὔτε εἰς ὅστις ὄχι μόνον νὰ μὴν ἀντικρούσῃ μὲ ὅλα τὰ εἰς διάθεσίν του μέσα πᾶσαν ἀναφορὰν ἢ ἐκφρασὴν ἀποικισμοῦ, ἀλλὰ καὶ ταυτοχρόνως ὄχι ἀπλῶς διὰ τῆς χειρὸς του ἢ τῆς μελάνης ἀλλὰ καὶ δι' αὐτοῦ τοῦ αἵματός του νὰ υπογράψῃ ὅτι ἡ ἑνωσις ἡμῶν μετὰ τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος ἐστὶν ἡ μόνη ἐπιθυμία καὶ θέλησις μας».

(Ὁ Πρόεδρος καὶ ἅπαντα τὰ μέλη τῆς Βουλῆς ἐγείρονται λέγοντα ἐνθουσιωδῶς Ναι! Ναι! Ναι!) Ναι! — συνεχίζει ὁ Λομβάρδος — καθὸ φιλοπάτριδες, καθὸ γενναῖοι, καθὸ γνήσια τέκνα τῶν ἀθανάτων Προγόνων μας μετ' ἐνθουσιασμοῦ ἐπικυρώνετε τὴν εὐφρόσεννον ταύτην εἰς πᾶσαν Ἑλληνικὴν καρδίαν ἐκφρασιν. Ἄς δεῖξωμεν, ὡς ἐδείξαμεν ἤδη εἰς τὸν

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
 ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
 ΜΟΥΣΕΙΟ ΠΑΙΣΤΩΝ

ξένον, οὐ τὸ προσφιλέστατον, τὸ ἱερώτερον, τὸ γλυκύτερον ἀπάντων εἶναι ἢ ἀνεξαρτησία μας καὶ ἡ ἀπελευθέρωσις ἡμῶν ἀπὸ τῆς προστασίας του!»

Τὴν ἀνθόρμητον καὶ ὁμόφρονταύτην ἐθνικὴν ἔκφρασιν ἐπηκολούθησε μεγάλη συγκίνησις διὸ ἠναγκάσθη ὁ Πρόεδρος ὅπως διακόψῃ τὴν συνεδρίασιν. Ἀλλὰ καὶ ἡ συγκίνησις τοῦ πλήθους ἐκὼς τοῦ περιβόλου τῆς Βουλῆς ἦτο ἀπερίγραπτος. Ὁ λαὸς συνέρρεε πανταχόθεν, ἦτο δὲ τοσοῦτοτὸ πλῆθος ὥστε ὁ Ἀρμοστής κατεβίβασεν ἀπὸ τοῦ Φρουρίου δύο ὀλόκληρα συντάγματα στρατιωτῶν ὡς πρόφασιν μετὰ τὴν συγκέντρωσιν τοῦ πλήθους, ὡς ἀληθῆ σκοπὸν ὅμως ὅπως πτοήσῃ τοὺς βουλευτὰς πολιορκήσας τὸ Βουλευτήριον. Τὸ ἠθικὸν μεγαλεῖον εἰς ὃ περιῆλθεν ὁ λαὸς κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην δύναται νὰ εἰκονίσῃ ἢ φράσις ἐπιστολῆς τὴν ὁποῖαν ἀπέστειλεν ἐκ Κερκύρας ὁ κ. Λομβάρδος πρὸς τὸν ἐν ταῦτα ἱερέα Π. Κλάδην, περιγράφων τὰ τῆς ἡμέρας ἐκείνης « Αἱ σιγμαὶ αὗται ἐννοοῦνται, οὐδέποτε ὅμως περιγράφονται».

Τὴν δωδεκάτην τῆς μεσημβρίας ἐπαναλαμβάνεται ἡ συνεδρίασις καὶ ἐξακολουθεῖ συζήτησις θεωρηθῶσας ἂν πρέπει νὰ προσκληθῆ εἰς Κερκυραῖος ὁ Καντώνης ὅστις ἀνέφερεν ὅτι τῷ ἐξητήθῃ νὰ ὑπογράψῃ τὴν ἀναφορὰν καὶ ὁ Διευθυντῆς τῆς Ἀστυνομίας καὶ ἀνακριθῶσιν, ἢ νὰ συστηθῆ ἑπταμελὴς Ἐπιτροπὴ βουλευτῶν καὶ ἐξακριβώσῃ τὰ καταγγελθέντα, καὶ ἡ Βουλὴ οὐχὶ διὰ ψηφιοφορίας ἀλλὰ δι' ἀναστάσεως, κατὰ πρότασιν τοῦ Λομβάρδου παραδέχεται ὁμοφώνως τὴν πρότασιν τοῦ Μαρίνου περὶ σχηματισμοῦ ἐξἑταστικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἐπειδὴ δὲ ἐκ τῆς πείρας τοῦ παρελθόντος ὁ Λομβάρδος ἐγνώριζεν ὅτι πᾶσαν ἔκφρασιν τῆς Βουλῆς ὑπὲρ τῆς Ἐνώσεως ἐπηκολούθει ἢ διακοπὴ τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς ἢ ἡ διάλυσις αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Ἀρμοστοῦ, ἐζήτησε τὴν ἐπικύρωσιν τῶν Πρακτικῶν καὶ τὴν λήξιν πάσης συζήτησεως διὰ τῷ ἐξῆς ἐμπνευσμένον λόγον Λομβάρδος. Πολλὰς ἔλθοιεν πικρίας ἀφόιτον εἰς τὸν μαρτυρικὸν πολιτικὸν βίον ἐν Ἐπιτανήσῳ ἀπέναντι τῆς θελησιῶς μου, εὐρίσκειμαι. Πολλὰ ἄλλα ἴσως μετὰ περιμένουσιν ἀκόμη, ἀλλ' ὅσα

καὶ ἂν ὑπέφερον, ἢ πεπρωμένον μου εἶναι νὰ ὑποφέρω, ὅλα ὡς μηδὲν νομίζω, ἀφοῦ ἠξιώθην νὰ ἴδω τὴν μεγάλην ταύτην στιγμὴν, καὶ νὰ παρευρεθῶ καὶ ἐγὼ ἐντὸς τοῦ βουλευτηρίου τούτου, μάρτυς τῆς ἐκ μέρους τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ἐπιτανήσου παμπήφου οὐ μόνον ἀποκρούσεως πάσης κατὰ τοῦ ἐθνισμοῦ ἡμῶν ἐπιβουλῆς, ἀλλὰ καὶ τῆς παμπήφου ἐκ μέρους αὐτῶν ἀποφάνσεως ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως.

Πολλὰ, ὦ μέλη τῆς Ἐνδεκάτης Βουλῆς, διὰ Σᾶς ἐπόθησαν καὶ πρὸς Σὲ ὦ Πρόεδρε, πρῶτον ἀποιτίνομαι, καὶ καθὼς Πρόεδρον καὶ καθὼς συμπολίτην μου.— Ἄκουσον ἐνώπιόν σου ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον πολλὰκις ἐρῶρέθη ὀπισθὲν σου, ὅτι τὸ περὶ Ἐνώσεως ζήτημα δὲν ἦθελε τὸ ὑποστηρίξεις καὶ μ' ὄλον τοῦτο μεταξὺ τῶν πρώτων καὶ Σὺ ἀπὸ τὴν ἔδραν σου ἠγέρθης, τὴν ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως ἔκφρασιν ὑποστηρίζων. Ἐστεφάνωσας οὕτω τὰς λευκὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς σου μετὰ ἀξιοζήλευτον δόξης σιέφανον.— Μέλη τῆς μέσης ἀριστερᾶς! Διὰ τινὰ ἀπὸ Σᾶς ἐπόθη, ὅτι δοθείσης συζητήσεως περὶ ἐθνικοῦ ζητήματος ἠθέλετε ἴσως τὸ ὑπεκφύγει (ὁ Κ. Μαρῖνος αὐτὰ ἦσαν συκοφαντίαι). Συκοφαντίαι ἦσαν, ἀλλ' ἀνάγκη αὗται ἐπισήμως νὰ ἀναιρεθῶσιν, ὡς ἀνηρέθησαν διὰ τῆς σημερινῆς διαγωγῆς Σας ἐνώπιον τῆς Ἐπιτανήσου, καὶ τῆς ὅλης Ἑλλάδος.— Μέλη τῆς δεξιᾶς! καὶ ἰδιαιτέρως Σεῖς, ὦ Κεφαλλῆνες, μετὰ ἐσυγκινήσατε. Καὶ Σεῖς μετὰ τῶν πρώτων ὑπεστηρίξατε ὅτι διὰ τοῦ αἵματός σας τὴν μετὰ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος Ἐνωσιν τῆς πατρίδος σας ὑπογράφετε. Ἐγὼ δὲ ὅστις ὡς οὐχὶ νομίμους Ἀντιπροσώπους τῆς πατρίδος σας, Σᾶς ἐκήρυξα, ἐγὼ ὅστις τοσοῦτον τὴν ἐκλογὴν σας κατεπολέμησα Σᾶς προσφέρω μετὰ συγκινήσεως ἐνώπιον τῆς Ἐπιτανήσου οὐ μόνον ἀδελφικόν, ἀλλὰ πολιτικόν Ἀσπασμόν. Ἄς τολμήσῃ τώρα πλέον κανεὶς νὰ εἴπηδι θὰ ἡμῶν πορῶσι ποτὲ ὁ ξενισμὸς νὰ εὖρη ὑποστήριγμα ἐν Ἐπιτανήσῳ.

ΙΑΚΩΒΟΣ (Ὁ Κ. Πρετεντέρης λέγει, ποτὲ δὲν θέλει εὔρει). Ναι ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΙ, τὸ ἐπισημοποιήσατε. ΜΟΥΣΕΙΟΝ ἢ ἄλλῃ τῇ στιγμῇ αὕτη εἶναι ἱερά, θρησκευτικὴ. Ἀνάγκη εἶπον σκέψεως περὶ τίνος ὅμως νὰ σκεφθῶμεν; Πε-

ρι ἀποκρούσεως τοῦ ἀποικισμοῦ ; παμψηφεῖ κατ' αὐτοῦ ἐξεφράσθητε περὶ ὑποστηρίξεως τῆς Ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως ; Παμψηφεῖ ἤδη, καὶ μετ' ἐνθουσιασμοῦ ὑπὲρ αὐτῆς ἀπεφάνθητε, καὶ ἤδη ἡ βία, μόνη ἢ βία δύναται τὰ μᾶς διακρατήσῃ εἰς τὴν τωρινὴν πολιτικὴν μας κατάστασιν. Πρὸς τί αἱ συστάσεις Ἐπιτροπῶν; Ἴνα ἐξακριβώσωσι τὸ γεγονός τῆς ἐν τῷ Ἀγγλικῷ Κοινοβουλίῳ παρουσιασθείσης περὶ ἀποικισμοῦ Ἀναφορᾶς ; Ἀνάγκη σοβαροτέρων μέτρων ; Ναί ! Ἀλλὰ ἄς μὴ διαταράξωμεν περισσοῦτερον τὴν θρησκευτικὴν ταύτην στιγμὴν κατὰ τὴν ὁλοίαν, ἐνῶ ἄφ' ἐνὸς ἀκούσατε οὐ δι' ἐνέδρας ἐπαηλεῖται θάνατος εἰς τὴν Ἑλλάδα, Σεῖς διὰ μιᾶς ὅλοι ἀναγεροθέντες ἐδείξατε οὐ αὐτὴ ζῆ, καὶ δὲν ἀποθνήσκει. Οὐδὲν περαιτέρω σήμερον. Καθὼς οἷτε σᾶς ἀνηγγέλθη ὁ θάνατος τοῦ Ἐθνικοῦ ποιητοῦ Σολωμοῦ, διὰ σέβας πρὸς τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἐξυμνησθεῖσαν Ἐθνικὴν ἀνέγερσιν, τὴν συνεδρίασιν διεκόψατε, οὕτω καὶ τὴν ἱερὰν ταύτην στιγμὴν κατὰ τὴν ὁλοίαν ὑπὲρ τῆς Ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως ἀπεφάνθητε, πάνσατε πᾶσαν περαιτέρω συζήτησιν διαπιστώσατε μόνον τὸ γεγονός. Διατάξατε νὰ ἐκτεθῶσι, ἐπικυρωθῶσι, καὶ τυπωθῶσι ἀμέσως τὰ πρακτικά, καὶ ἐν τούτοις δύναται ἂν θέλετε, νὰ συστηθῇ ἢ Ἐπιτροπὴ, ἣτις εἴτε θέλει ἐξετάσει εἴτε θέλει σκεφθῇ καὶ μετ' αὐτῆς, καὶ ἡμεῖς περὶ τῶν περαιτέρω, ἀλλ' οὐδεμίαν πλέον συζήτησιν, οὐδεμίαν ψηφοφορίαν. Σέβας εἰς τὴν ἱερὰν στιγμὴν ! Ἡ πάμψηφος ἀπόφασίς σας ἄς μὴ διαταραχθῇ.»

Τὴν πρότασιν τοῦ Λομβάρδου ὑποστηρίζουσιν οἱ βουλευταὶ Βολιέρας, Ραπιάνης, Μπαχώμης, Παράγετος, Ἀρβανιάκης, Μαροῦς (Παξῶν) Βελιανίτης, Ρώμας, Μαροῦς (Ζακύνθου) καὶ Λομενεγίνης καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ βουλευταὶ καὶ ἡ Βουλὴ διωφώνως παραδέχεται νὰ ἐπικυρωθῶσι καὶ τυπωθῶσιν εὐθὺς τὰ πρακτικά.

Διὰ τὴν ὑπὲρ τῆς Ἐνώσεως διωφώνων ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς καὶ τὴν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τετραμνησθεῖσαν συνεδρίασιν ἐθοροβήθη καὶ ἐφράξεν ὁ Ἀρμοστής καὶ ἐκάλεσεν εὐθὺς ἀμέσως μετὰ τὴν λύσιν τῆς Συνεδριάσεως τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς καὶ ἄλλους βουλευτάς, τῆς Ἀγγλι-

κῆς Προστασίας ὁπαδούς, καὶ ἀπηύθυνε πικροτάτας παραιρησεις, ἦτο ὅμως ἀργά. Ἡ Βουλὴ ἀπεφάνθη ! Καὶ ἡ ἡμέρα ἐκείνη ἔμεινε ἀξιωμακροῦτος καὶ ἱστορικὴ, καὶ τὴν ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς ὁλόκληρος ὁ Ἑλληνικὸς τύπος ὁ « Αἰὼν » ἢ « Ἐλπίς », ὁ « Ἥλιος », αἱ « Πάτριαι », ὁ « Φιλόπατρις » ἢ « Ἑλληνικὴ Σημαία » καὶ ἄλλαι ἐφημερίδες τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐχαιρέτισαν μὲ ἐνθουσιωδέστατα ἄρθρα ὑπὲρ τοῦ Ἐπιτανησιακοῦ λαοῦ, ἀλλὰ καὶ αἱ ἐφημερίδες τῆς Εὐρώπης ἀνέφερον τὸ γεγονός καὶ εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Κοινοτήτων κατὰ τὴν 27 Ἰουλίου ἐγένετο ἐπερώτησις καὶ σχετικὴ συζήτησις καθ' ἣν ὁ τῶν Ἀποικίων Ὑπουργὸς κ. Λαβουέρ τούς ἐν τῇ Ἰονίῳ Βουλῇ ἐκφωνηθέντας λόγους « κατὰ τὴν 20ην Ἰουνίου ἀπεκάλεσε λόγους ἀκολάστους »

Ἰωάννης Α. Λεονταράκης.

Δικηγόρος

✧ ΜΟΥ ΦΤΑΝΕΙ ✧

Κι' ἔφυγες δίχως νὰ μοῦ πῆς αὐτὸ ποῦ με μετοῦσες
Πῶς νὰ τὸ πῶ ; Ραγιά ἀποδονιοῦ ; τραγούδι ; ἀνασαμύρου ;
Ἐτὰ δύο σου χεῖρια τόφερνες, καὶ ὡὰν ἐσταματοῦσες
καὶ τρομαγμένῃ ἐγύριζες τὰ μάτια σου τριγύρου.

Παρακαλῶ τῆς ζεντειᾶς τὶς μαγεμένους δούσες
Πίμνες καὶ δάση καὶ βουνὰ καὶ κρουσταλλένιες βροῦσες
ποῦ τὶς δωρούσαμε μαζὶ στὶς ζωγραφιὰς μιὰ μέρα
νὰ μὴ σὲ ζεωλανέσουνε καὶ ζεχαστῆς κεῖ ὡέρα.

Ἐὰν ζαναροθῆς, μὲ τὸ καλὸ, δ' ἀνιστορῆς καὶ ὡὰν
μὲ τὴ γρηκεῖά σου τὴ ραγιά τῆς ζεντειᾶς τὰ κάλλη
Κι' ὅσο ρι' αὐτὸ ποῦ κράτησες κρουθὸ στὰ δύο σου χεῖρη ;
μοῦ φθάνει ὡως μοῦ τὸ εἶπανε τὰ μάτια σου, ἕνα δεῖρ !

Ν. Πετιμεζᾶς Λαύρας

ΙΛΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΛΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

Ο ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ Ι. ΔΑΜΙΡΗΣ

ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ

Είναι πολύ μικρόν τὸ ἀπὸ τῆς ταφῆς τοῦ Χ. Ι. Δαμίρη μέ-
χρι σήμερον διαρρεῦσαν χρονικὸν διάστημα. Αἱ νακταὶ καὶ τὰ
πάθη, δημιουργοῦσι πάντοτε περὶ τὸ ὄνομα τῶν ἐξεχόντων, ἀτμό-
σφαιραν τόσῃ πυκνὴν ὥστε μόνη ἢ πάροδος χρόνου μακροῦ ἐθε-
ωρήθη ἀνάκαθεν, παρά πάντων, τὸ διαλυτικὸν τῆς φάρμακον. Ἄλ-
λὰ καὶ ἀσυγκρίτως μακρότερος χρόνος ἀνπροήρχετο καὶ συνηριθ-
μώμην μεταξὺ τῶν ἐπιζώντων δὲν θὰ ἤμην ἐγὼ ὅστις θὰ ἐπεχεί-
ρουν ἔστω καὶ ἀτελεῖ σκιαγραφίαν του. Λεξιμένου ὅτι ὑπῆρξα εἰς
τῶν θεμιμαστῶν του ἀπὸ τῆς πρώτης του ἐμφάνσεως εἰς τὸν φιλο-
λογικὸν δόξοντα, δὲν θὰ ἐθεωρούμην παρά τῶν πολλῶν ὁ πρὸς
τοῦτο ἀμόδιος. Καὶ δικαίως, ἴως. Εἶναι, ὅντως, μεγάλη ἢ ἐπι-
δρασι, τὴν ὁποῖαν ἐξασκεῖ ἐν τῇ κρίσει τοῦ ἱστοροῦντος; ἢ πικρα-
τάληψις τὴν ὁποῖαν, μέγας Γερμανὸς ναυμακθῆς ἀπεκάλεσε πάνυ
εὐστόχως «τὸ ἀμάρτημα τοῦ δικαίου». Ἄλλὰ καὶ ὁ πολὺς Σιλ-
λερ τ' αὐτὰ φρονῶν περὶ τῆς ἐπιρροῆς τῶν συμπαθειῶν καὶ τῶν ἐν
γένει ἀδυναμιῶν τοῦ ἱστοροῦντος ἐπὶ τὸ ἔργον του, εἶπέ ποτε ὅτι
μόνη πραγματικὴ ἱστορία θὰ ἦτο ἢ τυχὸν γρηφείτα διὰ χειρὸς
Ἀγγέλων. Μόνον πλάσματα τοικυῦτα, ἀγχετα ἀδυναμιῶν καὶ πα-
θῶν θὰ ἠδύναντο νὰ γράψωμεν ἱστορίαν πιστὴν, γυμνὴν ἀτελειῶν
ἢ ὑπερβολῶν ἀποτόκων μεροληπτικῆς κρίσεως.

Ἀπὸ τοιούτων, λοιπὸν, σκέψεων ἀναχωρῶν, δὲν θὰ ἐπιχειρήσω
νὰ ἱστερήσω τὸν νεαρὸν λόγιον, οἰκονομολόγον καὶ διπλωμάτην ὅ-
στις, μέλις εἰκοσιεννέα Μαΐους ἀριθμῶν, ἀπέπηξ ἀφ' ἡμῶν, εἰς
ἄλλας, ὑπερκοσμίους σφαίρας.

Θὰ παραθέσω μόνον ἐνταῦθα, κατὰ χρονολογικὴν σειράν, τόσῃ
τὰ κατὰ τὴν ἐφημερίαν του ἡλικίαν γρηφέντα καὶ δημοσιευθέντων
εἰς διάφορα, ἐκδιδόμενα τότε ἐν Ζακύνθῳ ἐφημερίδας καὶ φιλολο-
λογικὰ περιοδικὰ, ὅσῃ καὶ τὰ κατὰ τὴν ἀνδρικήν του ἡλικίαν ἐκ-
πονηθέντα ἔργα αὐτοῦ κατεχωρίσθησαν εἰς ἐπιστημονικὰ ἐν Ἑλ-
λάδι καὶ ἀλλαγῶ ἐκδιδόμενα περιοδικὰ ἢ εἰς αὐτοτελεῖς τόμους.
Πᾶσαν κατέβηλον προσπάθειαν ὅπως, ἀκριβοστερον, κατὰ τὸ ὄ-
νατόν, καταστρώσω τὸν περὶ οὗ ὁ λόγος χρονολογικὸν πῖνακα.
Καὶ δὴ.

Α) Εἰς τὸ περιοδικὸν «Τέρψις» τὸ ἐνταῦθα, ἔτει 1907 κυ-

κλοφ:ρῆσαν κατεχωρίσθησαν εἰς τὰ ἀπὸ 8 καὶ 16 Ἀπριλιοῦ φύλλῶ.

Ιον) «Ἡ φιλοπατρία» 2ον) «Τρόπος τοῦ ὀμνύειν» καὶ 3ον
«Πῶς ἐπλάσθη ὁ Ἄραψ». Β') Εἰς τὸ φύλλον τῆς 6ης Μαΐου «Ἡ
φιλία» καὶ «Οἱ Ψιᾶθινοὶ πῖλοι Παναμά» καὶ «Ἐνδοξα παιδία»
(Μετάρφρασις, ἴσως, ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ) «Βλάσιος Πασκάλ.» Γ')
Εἰς τὸ φύλλον τῆς 20 Μαΐου «Ὁ Σαλπικιτῆς» καὶ «Ἐνδοξα
παιδία», «Ὁ Γαλιλαῖος» (Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου). Ἐπί-
σης συνέχεια τοῦ διηγήματος «Ὁ Σαλπικιτῆς» ἀκολουθεῖ εἰς
τὰ ἀπὸ 3, 6 καὶ 17 Ἰουνίου φύλλα τοῦ αὐτοῦ περιοδικοῦ. Δ')
Εἰς τὸ φύλλον τῆς 1ης Ἰουλίου «Χρόνου φεΐδου». Ε') Εἰς τὸ
φύλλον τῆς 15ης Ἰουλίου «Ἐνδοξα παιδία—Νεύτων». ΣΤ') ἐπι-
σης εἰς τὰ ἀνωτέρω φύλλα τῆς 6ης καὶ 17 Ἰουνίου «Ἐνδοξα παι-
δία—Μεταστάσις». Ζ') Ἀπὸ τὴν παλαιὰ Διαθήκη «Τὰ Γένεια»
Ἡμερολόγιον Σκόκου τοῦ 1912. Η') «Ἡ εἰκόνα τῆς καρδιάς»
Ἡμερολόγιον Σκόκου 1913. Θ') «Σὲ ταξεΐδιν Διήγημα ἠθογρα-
φικὸν δημοσιευθὲν εἰς τὸ ἔτει 1910 ἐκδιδόμενον ἐν Ἀθήναις πε-
ριοδικὸν «Δάφνη» φύλλα 47, 48, 49, 50, 51 καὶ 52. Ι') «Ἡ
καταδίκη» Διήγημα ἠθογραφικὸν δημοσιευθὲν εἰς φύλλα 27, 28,
29 τοῦ αὐτοῦ περιοδικοῦ.

ΙΑ) «Περὶ τῆς ἐν Ζακύνθῳ μεταναστεύσεως». Μεθ' ἱστο-
ρικῆς εἰσαγωγῆς καὶ στατιστικῶν συμπερασμάτων. Ἐν Ἀθήναις
Τυπογρ. «Ἐστία» Κ. Μάϊσνερ καὶ Ν. Καργαδοῦρη. Σελίδες
46. Ἔτος 1911.

ΙΒ) Περὶ δημοσίων δανείων. Κατὰ τὰς ἀθηναικὰς παραδό-
σεις τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Δημοσίας Οἰκονομίας ἐν τῇ Καποδιστρι-
ακῇ Πανεπιστημίῳ κ. Ἄνδρ. Μ. Ἀνδρεΐδου. Τεῦχος Πρώτον.
Γεν. Μέρος Σελ. 85 Ἀθήναις ἔτος 1912. Τύποις «Κράτους» Θά-
νου Τζαβέλλα.

ΙΓ) Δημοσία Οἰκονομία καὶ Στατιστικὴ. Κατὰ τὰς παρ-
δόσεις τοῦ κ. Ἄνδρ. Ἀνδρεΐδου. Γενικὸν μέρος. Σελ. 354, Τυ-
πογρ. «Κρατὸς» ἔτος 1914.

ΙΔ) Τὸ Δημοσίον Χρέος τῆς Τουρκίας. Τόμος Α' Ἀπὸ
τοῦ Κριμαϊκοῦ μέχρι τῶν Βαλκανικῶν πολέμων. Σελ. 243
Ἔτος 1915.

ΙΕ) Le Problème des Changes. Les causes de la fixité du
change Grec. Economiste Francais. Paris. Μῆν 8)βριος 1919.
Τεῦχος 42.

ΙΑΚΩΒΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΥΣ du Change Grec.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΟΝ ὑπὸ τύπον ἐπιτροπῆς ἀπευθυνομένης πρὸς
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΔΗΕΟΥΡΙΟΥ

τὸν Διευθυντὴν τοῦ μεγάλου πολιτικοῦ, οἰκονομολογικοῦ καὶ φιλολογικοῦ περιοδικοῦ τοῦ ἐν Παρισίοις ἐκδιδομένου «L'Europe nouvelle». Ἔτος: 1919. τεύχος: 45.

IZ') *Les chemins de fer Algeriens.*

Διατριβὴ δημοσίᾳ θεῖσα εἰς τὸ ἐν Παρισίοις ἐκδιδόμενον οἰκονομολογικὸν περιοδικὸν «*Economiste Europeen*» φύλλα 1530 καὶ 1531 Μῆν Ἰούλιος, ἔτος 1919.

II') *Le systeme monetaire Grec et le change.* 1920 *Paris. Anciennement M. Ciard et Briere Marcel Ciard et C ce Successeurs Libraires - Editeurs, 16 Rue Soufflot et 12 Rue Toullier* 1920 Τόμοι τρεῖς. Α' σελ. 363. Β' 359. Γ' 239.

Ἡ ὑπόθεσις Πασιφίκου, ὡς ἀφορμὴ τοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1860 εἰρηνικοῦ ἀποκλεισμοῦ (Οἰκονομικὴ Ἑλλάς, φύλλα 48, 49 καὶ 50. Ἐλλείπει, δυστυχῶς, τῶν φύλλων, ἀδυνατοῦμεν νὰ παραθέσωμεν ἕκαστον τούτων χρονολογικῶν.

Ἡ περὶ τὰς χρονολογίας, τὰ τύχη καὶ τὰ Ἵτυπογραφεῖα ἀκριβεία ἐθεωρήθη ἀναγκαία πρὸς εὐχερῆστεραν εὗρεσιν εἰς τὸν ἱστορικὸν τοῦ μελλοντος.

Συνεπῆς πρὸς τὰ προλεγόμενα περιορίζομαι εἰς μόνην τὴν ἀπαρίθμησην τῶν διαφόρων ἀρθρῶν, διατριβῶν καὶ μονογραφιῶν τοῦ Κ. Ι. Δαμίρη, τῶν ὁποίων ἢ κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν μελέτη παρέχει εἰς τὸν ἀναγνώστην πλήρη τὴν ἐντύπωσιν τῆς ἑλματώδους πνευματικῆς καὶ ἐκπαιδευτικῆς ἐξελιξέως του. Ἄλλ' ἢ Μαῖτρα ἔκοψε πολὺ πρόωρος τῆς ζωῆς τὸ νῆμα καὶ μετ' αὐτῆς καὶ τὸ νῆμα τοῦ ἔργου του.

Et Rose, il a vecu ce que vivent les roses

L' espace d' un matin

Δ. ΔΑΣΗΣ

Ο ΤΖΙΤΖΙΚΑΣ

Οἱ φτεροῦγες του πέσανε πλάϊ στὸ σωματάκι του σπαυμένης. Ἡ φωνούλα του ἔσβυσε ἦταν ἔτοιμος ν' ἀφήσῃ τὴ ζωίτσα. Τ' ὄδχανε κόψει τοῦ τζιτζικὰ τὰ φτερά γιὰ νὰ μὴ μπορῇ νὰ πετάξῃ μακριά, νᾶναι τὸ παιγνίδι τῆς μικρούλας. Καὶ τὰ μικρά της χεράκια τὸν ἀποσκοτώσαν. Τὸν πῆρα τότε καὶ τὸν ἔθεσα σ' ἓνα δεινρί. Εἶναι γλυκὲς οἱ σιγιμὲς τοῦ μελλοθάνατου σὰν περνᾶνε σὲ τόπο ἀγαπημένον.

Χαρίδ

Ἀγλαΐα Κυρμιτσάκη.

Ο ΦΩΣΚΟΛΟΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΦΡΑΤΚΙΣΚΟ DE SANCTIS

(Συνέχεια τοῦ I τεύχους)

Στὰ 93 ὁ Φώσκολος ἦταν 15 χρονῶν. Ἵμνουσε τὴ Λάουρα ἀπῆγγειλε τὸ δάντη, καὶ δημοκρατικὰ ποιήματα σὲ στένδ κύκλο. Ὁ Ἡρώς ἦταν ὁ Ἄλφιέρι ὁ πρῶτος ἀπὸ τοὺς Ἰταλοῦς. Οἱ ἀγαπημένοι του συγγραφεῖς ἦταν ὁ Γάκιτος, Πλοῦταρχος καὶ Μακιαβέλης. Οἱ ἰδέες του ἔφτασαν ἀνάμεσα στοὺς κλασσικούς. Ἡ πατρίδα του εἶναι ἡ Ρώμη καὶ ἡ Ἀθήνα. Ἡ ἐλευθερία του εἶναι ἡ δημοκρατία, ὁ σκοπὸς τῆς ζωῆς του εἶναι ἡ δόξα καὶ νὰ κἀνθωκάνη κανεὶς μεγάλα πράγματα ἄρα ν' ἀποθαναιποθῶν. Ὁ ἀνθρωπὸς του ἦταν ὁ Καίσαρ καὶ ὁ Κλάτων. Νὰ ζῆ κανεὶς καὶ νὰ πεθαίνη ρωμαϊκά, σὰν ἓνας ἥρωας τοῦ Πλούταρχου. Ἡ ἀντίθεση τῆς ἀνατραφῆς ποὺ εἶχε, ὅμοια μ' ἐκεῖνη τοῦ Βρούτου, μετ' ἐκεῖνη τῆς πραγματικῆς ζωῆς προξενούσε γελοία ἐντύπωσιν κ' ἔκανε πολλοὺς ν' ἀστειοῦνται μαζί του.

Στὰ 18 του χρόνια ἄρχισε ν' ἀπογοητεύεται. Ἐμπιστευόταν τὸ Βοναπάρτη καὶ τὸν βρῖσκει προδότη, βασιζόμενος στοὺς συμπολίτες του καὶ τοὺς βλέπει δειλοῦς. Σὲ λίγο διάστημα ἀπόκτησε κ' ἔχασε τὴν πατρίδα του σὰν νὰ ὄνειρευόταν. Μὰ εἶναι νέος γεμάτος ἐμπιστοσύνη γιὰ τὸν ἑαυτὸ του, διατηρεῖ ὅλα του τὰ δεινείρα, ξεδιπλώνει τίς δυνάμεις του σὲ εὐρύτερο στάδιο. Ἡ Βενετία εἶναι σκλάβοι, μὰ ἡ Ἰταλία εἶναι ἐλευθερία. Στὴ φαντασία του περνοῦν πόλεις ἀνεξάρτητες, χέρια χωρὶς ἄλυσσες, ὑπογράφεται ὁ πολίτης Οὐγος. Φτωχὸς, καταδιωγμένος ἀπὸ τὴν πατρίδα του καὶ τὴν οἰκογένειά του μ' εὐκολοφάνταστη τὴν ψυχὴ, ἡ Λάουρα τὸ πεταρχικό του, εἶδωλο, λαβαίνει σάρκα. Ὅπως ἡ πατρίδα ἔτσι καὶ ἡ ἀγάπη, ἔδρανε ἀπὸ τὸ σχολεῖο κ' εὐπαίνει στὴ ζωή. Ἀφήνει τὴ Βενετία καὶ βρῖσκει τὴν Ἰταλία. Νέα πατρίδα, νέος ἔρωτας! Ἀφήνει τὴ Λάουρα καὶ βρῖσκει τὴν Ἰσαβέλλα.

Μὰ ἡ πατρίδα του εἶναι ἀποτρόπαιη. Ὀνειρεῖ ὅταν Βρούτου, καὶ βρῖσκει ἀνθρώπους κοινούς. Ἐπειδὴ δὲν εἶναι ἥρωας, τοὺς θεωρεῖ πυγμαίους. Τολμοῦν νὰ καταγγήσουν τὰ λατινικά! Οἱ ἐφημεριδογράφοι πουλημένοι! Οἱ λόγιοι θυμιατίζου τοὺς δυνατοὺς! Οἱ δημοκρατικοὶ τυραννοῦν! Ὁ Φώσκολος φρικιάζει. Ἐπάρτησε στὸ στατό. Στὸ Μιλάνο ἀντίθετα μὲ τὸν χαρακτήρα του, περνοῦσε τεμπέλικα, παίζοντάς, ἀγαπώντας καὶ γράφοντας

ΙΑΚΩΒΟΣ ΚΑΡΑΪΩΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑΙΤΙΝΑΣ

ἀπελπισμένος σ' ἀπόλυτη μοναξιά.

Ἡ ἰδέα τῆς αὐτοκτονίας τοῦρχεται πολλές φορές. Στὸ διάστημα ὅμως τῆς μίας σκέψης ἀπὸ τὴν ἄλλη περνοῦν μεσάνυχτα χιμένα σὲ διασκεδάσεις βαρετὲς πὺ τίς διαδέχεται ἡ μετάνοια. Ὁ Φώσκολος σὰν ἄνθρωπος τῆς φαντασίας καὶ τοῦ πάθους, ἔτσι πὺ βρισκόταν πάντα σ' ἀντίθετη μὲ τίς συμπάθειες του καὶ τίς ἰδέες του δὲν εἶχε τὴν ἡρεμὴ κρίση ὅπως οἱ περισσότεροί. Εἶχε πάρει στὰ σοβαρὰ τὰ ἀποφθέγματα ἐκεῖνα τῆς ἄξιοπρέπειας, ἀρετῆς καὶ δόξας πὺ τότες ἦταν μόνο γιὰ σχολεῖο καὶ γιὰ θέατρο. Τάθειλαν καὶ οἱ σύγχρονοὶ του ἀλλὰ μετρημένα, σύμφωνα μὲ τὴν ἐποχή, μάλιστα χωρὶς νὰ ἐνοχλήθουν πολὺ ψάρευαν θέσεις ἔστω κι' ἂν ἄφηναν μέρος ἀπὸ τὴν ἀτομικὴ τους ἀξιοπρέπεια. Αὐτὸ γιὰ τὸ Φώσκολο ἦταν ἀποτρόπαιο. Κι' ἔτσι μπροστὰ στὴ πρῆγματικότητα πὺ ὅλοι ὑποχωροῦσαν αὐτὸς μαζεύτηκε στὸν ἑαυτὸ του. Ἐμεινε μονάχα δίπλα στὸν Παρίνι καὶ Ἀλφιέρι. Ὁ πρῶτος ὅμως στὴ μοναξιά του φύλαγε τὴν ἡρεμία ἐνὸς γεροῦ πνεύματος. Ἡ μοναξιά τοῦ Ἀλφιέρη, ἦταν περηφάνεια καὶ περιφρόνηση, ἓνα βλέμμα ἀπὸ ψηλὰ πρὸς τὸν μισητὸ κόσμο. Ὁ Φώσκολος ἦταν ἀκόμη στὴ διάπλασή του, νέος πολὺ, μὲ μεγάλες ἀνάγκες στὴ ζωὴ, μὲ ὀδυνητικὰ πάθη, μὲ «μανία δόξας» καὶ ὅμως δὲν κάνει τίποτα, αἰσθάνεται μόνος τὸ βίρο τῆς ζωῆς, σκέφτεται τὴν αὐτοκτονία. «Κι' ἂν μοῦρχεται ἡ ἰδέα τοῦ θανάτου, κλείνουν τὴν πόρτα στὸ περήφανο μυαλὸ μου, ἡ δοξομανία καὶ ἡ ὕβρη συμπόνια». Μᾶς λέει. — (Σονέττο 1α)

Μιά ψυχικὴ κατάσταση στενὴ, ἀδύνατη, πρόσκαιρη μὰ πὺ δίνει πραγματικὴ βία στὸ σχολικὸ σεντιμενταλισμὸ του, κι' ἀναπτύσσει μέσα του τρυφερὰ καὶ μελαγχολικὰ αἰσθήματα πὺ ἀπ' αὐτὰ νοιώθεις νὰ τρέχει ἡ ὀροσερὴ νεανικὴ πνοή, ἀδάμαστη καὶ ἀνδρική στὸ κλᾶμμά της.

«Κουρασμένος στηρίζομαι πότε στὸν κορμὸ μίᾶς λεύκας, καὶ πότε γονατισμένος ὅπου σπάζουν τὰ κύματα μιλῶ καὶ προαληθῶ μὲ τίς ἐλπίδες μου». Σ' αὐτὸ βρίσκεται κάποι πὺ σπάζει σὰν τὸ κύμα, ἓνα πολεμικὸ πνεῦμα, καθὼς λέει ὁ ἴδιος, πὺ τὸν τρώει μέσα του καὶ δὲν βρίσκει ξεθίμασμα. Αὐτὴ ἡ δύναμη πότε ἀγαναχτισμένη, πότε λυπημένη, τοῦ ἐμπνέει τὸ σονέττο στὴν Ἰταλία καὶ τὸ ἄλλο στὴ Ζάκυνθο πὺ σ' αὐτὸ ἀντηχεῖ σὰν προαίσθημα ὁ Ἀσπάρδης

Σὺ ἀπ' τὸ παιδί σου μόνο τοῦ τραγουδιῶ τούς τόνους

Γῆς μητρικῆ μου θάχης. Γιὰ μᾶς ἔχει γραφεῖ

Ἀπ' τὸ γραφτὸ τῆς μοίρας ἀδάμαστη ταφή.

(Σον. στὴ Ζάκυνθο μεταφρασμένο ἀπὸ τὸν κ. Μάτεση)

Μαριέττα Μινώττου

ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΟΥ ΔΕ ΒΙΑΖΗ

Ὁ ἄνθρωπος πὺ πενήντα χρόνια στὴ Ζάκυνθο, κλεισμένος μέσα στὸν ἑαυτὸ του, τυλιγμένος στὴ σκέψη του καὶ φυλαγμένος στὴν ἀδόρυβη ἠθικὴν ἀφάνειά του, ἐργάσθηκεν, ἀνασκάλεψεν, ἔγραψεν, ἐμελέτησε, παρέβαλεν. Ἐξέδωκεν, ἔφερε στὸ φῶς μίαν καταπληκτικὴν ἱστορικὴν καὶ φιλολογικὴν ἐργασίαν καὶ ἴδρυσεν συγχρόνως μίαν βιβλιοθηκὴν στολισμένην μὲ τὸ ὄνομα τοῦ μεγάλου Ζακυνθίνου ποιητοῦ τῶν Τάφων καὶ τῶν Χαρίτων, ὁ Σπῦρος Δεβιάζης πεθαίνοντις μᾶς ἔδωκε μὲ τὴν διαθήκην του τὸ πειδὸ μεγάλο δεῖγμα τῆς στοργῆς του γιὰ τὸν τόπο πὺ τὸν προστάτευσε καὶ τὸν ἀγάπησε.

Ὅτι εἶχε τὸ ἀφήκε κληρονομία στὸ Δῆμο Ζακυνθίων καὶ ὅπως γράφει στὴ διαθήκην του, λυπήθηκε πὺ δὲν εἶχεν ἑκατομμύρια νὰ τοῦ ἀφήσῃ. Κι' ἂν ἦταν ἀσήμαντα ὅσα ἄλλα βρέθηκαν γιὰ περιοσίαν του, τὰ βιβλία του ὅμως, ὁ πνευματικὸς του κόσμος μέσα στὸν ὁποῖον χωμένος χαιρόταν γὰ ζῆ, εἶναι θησαυρὸς πολὺ σημαντικὸς καὶ τραβᾷ ὀλόκληρο τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἀνθρώπων πὺ ἀγαποῦν τὰ γράμματα.

Οἱ συμπατριῶτες του—γιὰ τὴν Ζακυνθινὸν τὸν εἶχαμε πολιτογραφήσει πειδ—πὺ ζοῦμε ἔξω ἀπὸ τὴν πατρίδα μας, τὸν Δεβιάζην μὲ τὴν προοπτικὴ τῆς ἀποστάσεως τὸν βλέπαμε πειδὸ μεγάλον καὶ τὸν ξεκαθαρίζαμε πειδὸ σοφὸ, ὁ σεβασμὸς δὲ καὶ ἡ ἐκτίμησις πὺ τοῦ εἶχε ὁ διανοητικὸς ἑλληνικὸς κόσμος μᾶς τὸν ἀνέβαζαν ἀκόμη περισσότερο σὴ συνειδησὶ μᾶς. Γι' αὐτὸ καὶ πάντα ρωτοῦσαμε γιὰ τὸ θησαυρὸ τῶν βιβλίων, τῶν ἱστορικῶν φυλλαδίων, τῶν χειρογράφων του πὺ εἶχε καὶ πὺ διατηροῦσε σὰν κόρη ὀφθαλμοῦ καὶ ἡ σκέψη τοῦ τί θὰ γίνοντι αὐτὰ ὕστερα ἀπὸ τὸ θάνατό του μᾶς ἀπασχολοῦσε. Ὅταν δὲ ἀπὸ τὴ διαθήκην του ἔγινε γνωστὸ πὺς τὰ ἀφήκε στὸ Δῆμο καὶ πὺς σφραγίστηκαν καὶ ἐξασφαλίστηκαν, ἡ ἀνακούφιση ἦταν ἔ

ΙΑΚΩΒΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΙΒΛΙΟΣΤΑΣΙΑ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΔΕΛΕΥΣΙΟΥ

κανοποιητική.

Δεν μπορούμε, βέβαια, να ξέρουμε τί πολύτιμα υπάρχουν, αφού δεν έτυχε να τα ιδούμε ποτέ, άλλ' από ό,τι ακούσαμε από ολίγους εκλεκτούς φίλους του—δυο-τρεις—πou κάποτε τα είδαν έτσι στοιβαγμένα, σκορπισμένα χωρίς φυσικά να τα εξετάσουν ένα ένα, και από ό,τι ο ίδιος στη διαθήκη του τα εκτιμᾷ πώς αξίζουν επάνω από 800 χιλιάδες δραχμές, ο ιστορικοφιλολογικός θησαυρός για ένα Αήμο είναι μεγάλος.

Σε τρία είδη λογαριάζουμε πώς μπορεί να διακρίνουμε τα βιβλία αυτά. 1ον) Στα βιβλία που είχε τόσα χρόνια μαζί και που αποτελούν το κύριο σῶμα της βιβλιοθήκης του, τα περιοδικά και τα φυλλάδια, που θα περιέχουν τα έργα του που αναφέρει την «Αναγραφήν των εκδόσεων, διατριβῶν, σημειωμάτων 1876-1918» που έτύπωνε στο 1919' και όσα άλλα κατόπιν έδημοσίευσε ως την ήμερα του θανάτου του, και που όπως μάς είπαν το είχε μαζέψη. 2ον) Στα φυλλάδια, βιβλία, και περιοδικά που έλάβαινε από τους συγγραφείς ως δωρήματα, αφιερώματα ή ανταλλαγές από τους δικούς μας και ξένους λογίους και επιστήμονας που εκτιμούσαν τον ακούραστο έρευνητήν και 3ον) Τα ανέκδοτά του χειρόγραφα και την αλληλογραφία του με διαφόρους πνευματικούς εργάτας με τους οποίους βρισκόταν σ' επικοινωνία.

Όλ' αυτά αποτελούν ένα θησαυρόν αξιον λόγου, γιατί είναι σπάνια και δυσεύρετα και ίσως από αυτά βρούν στο φῶς νέες έρευνες ιστορικές, βιογραφικές, φιλολογικές. Είναι γνωστό στους βιβλιολόγους και βιβλιογράφους πώς μεταξὺ των βιβλίων που θεωροῦνται σπάνια είναι τα φυλλάδια και αἱ διατριβές, γιατί ένεκα αὐτῆς τῆς φύσεώς τους, όπως εἶνε λεπτά φυλλαδάκια, πολλές φορές τυπωμένα σε λίγα αντίτυπα, χάνονται εύκολα και γι' αυτό σιγά σιγά κατανοῦν να εἶνε τα πιο σπάνια. Έπειτα και τα δικά του ἀκόμη, που η Αναγραφή του, είδος ατομικῆς βιβλιογραφίας—που ἂν ὅλοι ὅσοι γράφουν ἔκαναν το ίδιο θα εἶχαμε έτοιμα τα δυο τρίτα τῆς ἐθνικῆς μας βιβλιογραφίας—και τα δικά των ἀκόμη λοιπόν που η Αναγραφή του μάς ὁδη-

γεῖ πού υπάρχουν δημοσιευμένα, δεν βρίσκονται εύκολα γιατί πολλά δημοσιεύτηκαν σ' έφημερίδες, περιοδικά, ή ήμερολόγια επαρχιακά που δεν εκκυκλοφόρησαν πλατύτερα από το στενό περιβάλλον του τόπου τῆς εκδόσεώς τους και που τα στεροῦνται ἀκόμη και οι δυο μεγάλες βιβλιοθήκες τῆς πρωτεύουσῆς.

Η ἀφιλοκέρδεια τοῦ Δε-Βιάζη ἦταν παροιμιώδης και ἡ λιτή ζωή του που ἦν εἶχε ο ίδιος ἀπαλλάξει από κάθε περιττή χρεία, τοῦ επέτρεπε να δίνῃ τες μελέτες του δωρεάν σ' ὅποιον τις ζητοῦσε. Καὶ ἂν μπορεί κανείς να τὸν κατακρίνει εἶναι γιατί πολλές ιστορικές μονογραφίες του, πολύτιμες ἔρευρες του τις σκόρπιζε ὅπου τύχαινε, χωρίς να μπορούμε σήμερα να τις βροῦμε εύκολα. Ἀλλά μπορεί ἀλήθεια να τὸν κατακρίνῃ κανείς γι' αὐτό, αφού μιλῶσε μέσα του η φωνή τοῦ πραγματικοῦ διαπονητικοῦ ἀνθρώπου που τὸν παρακινῶσε να γράφει και να εργάζεται ἀπλῶς μοι γάχα για τὴν ἐπιστήμη χωρίς κανέναν ἄλλο μακρυνότερο ἢ πεζότερο σκοπό.

Τώρα τα βιβλία του σύμφωνα με τὴν τελευταία θελήσῃ του θα τοποθετηθοῦν μέσα στη Φωσκολιανή βιβλιοθήκη που ο ίδιος ίδρυσε και τόσα χρόνια εργάστηκε να πλουτίσει. Γι' αὐτό εἶναι καθήκον τιμῆς για το Δῆμο τῆς Ζακύνθου, καθήκον ἀπέναντι στη μνήμη τοῦ Δε-Βιάζη, καθήκον ἀπέναντι στον κόσμο των γραμμάτων, η πολυτιμη αὐτῆ συλλογή ν' ἀσραλισθῇ από κάθε ἀπώλεια και φθορά. Πρέπει να ληφθοῦν ὅλα ἐκεῖνα τα μέτρα που η βιβλιοθηκονομική ἐπιστήμη και πείρα ὑποδεικνύουν για τὴν ἐξασφάλισή της, για τὴν ταξινομησή της, για τὴ διατήρησή της και για να γίνει γνωστὸν ἀκόμα τι ὑλικὸν περιέχει και να μποροῦν οι ἀνθρωποι τῆς ἐπιστήμης και των γραμμάτων να βοηθοῦνται και να παίρνουν ἀπὸ καὶ ὅτι θα τους ἦταν χρήσιμο στην ἐργασία τους. Ἀλλοῶτιχα εἶναι κίνδυνος να χαθοῦν, να σκορπισθοῦν, να πουληθοῦν ὅπως ἔγινε γι' ἄλλους θησαυροὺς ιστορικούς και καλλιτεχνικούς της Ζακύνθου και το χειρότερο, τὴν ἐργασίαν και τους κειμένους τοῦ ἀλησμόνητου δασκάλου να φανερωθοῦν ἄλλοι για δική τους—ὅπως πολλές φορές συνέβηκε και

ΙΑΚΩΒΑΓΓΕΛΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΗΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ
ΤΟΥΣ ΚΕΙΜΕΝΟΥΣ ΤΟΥ ΑΛΗΣΜΟΝΗΤΟΥ ΔΑΣΚΑΛΟΥ ΝΑ ΦΑΝΕΡΩΣΟΥΝ
ΑΛΛΟΙ ΓΙΑ ΔΙΚΗ ΤΟΥΣ—ὅπως πολλές φορές συνέβηκε και

συμβαίνει στήν... 'Ιουδαία!

Ο Δῆμος τῆς Ζακύνθου, πού ἀντιπροσωπεύει ἐπίσημα ἕναν τόπο μέ μεγάλες πνευματικές παραδόσεις πρέπει νά σκεφθῆ καλὰ καί ἕνα ἄλλο ζήτημα πού συνδέεται μ' αὐτό καί πού τώρα βγαίνει ἐπάνω πῶς σοβαρό καί ἐπιτακτικό: Πῶς θά μπορέσει νά συντηρήσει καί νά καλυτερέψει τώρα πού θά πλουτισθῆ καί μέ τὰ βιβλία τοῦ Δε-Βιάζη, τῆ Φωσκολιανῆ Βιβλιοληξῆ. Πρέπει νά τὸ ζυγίσῃ καλὰ καί νά μετρήσει τίς δυνάμεις του. Γιατί ἡ εὐθύνη μπρὸς στὸν πολιτισμένο ἑλληνικὸ κόσμον καί ἀκόμα καί σὲ κάποιον ἄλλο γειτονικὸ εἶναι πολὺ μεγάλη!

Δημ. Ν. Μίργαρης

Λαύρου Μινώτου

ΦΩΣΚΟΛΙΑΝΑ ΚΕΙΜΗΛΙΑ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Στὴν ὀλιγοήμερο δικιολογία μας στὴν Ἀθήνα, μελετώντας στὴν Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη πληροφορηθήκαμε ἀπὸ τὸν εὐγενέστατο καθηγητὴ τοῦ Πανεπιστημίου κ. Κογγέα, διευθυντὴ τοῦ ἀρχείου τῶν χειρογράφων πῶς βρισκονται ἐκεῖ αὐτόγραφα, ἐπιστολές, τοῦ Φωσκόλου. Ἡ ἀληθινὴ συγκίνηση σπεύσαμε νά τις σπουδάξουμε. Εἶν' ἀληθινὸς Θεσσαλός, 26 τὸ ὄνομα, οἱ ἀκόλουθοι κατὰ σειράν. Ἀπὸ τὸ Μιλάνο στίς 19 Μαρτ. καί 3 ἰουλ. 1813 στὸν συγγενῆ του κ. ἀγκλημένο του φίλο Στέφανο Βούλτζο, σπουδαστὴ στὸ πανεπιστήμιον τῆς Παδίας, στίς 7 Μαΐου, 31 Μαΐου καί 29 Ἰουν. 7 Αὐγ. καί 17 Σεπτ. 1814 στὸν ἴδιο. Στίς 2 Νοεμ. 1813, στὸν ἴδιο. Στίς 25 Σεπτ. 1826 (ἡ περίφημη καί γνωστὴ πατριωτικὴ ἐκείνη στὸν Διονύσιον Βούλτζο) Στίς 28 Δεκ. 1818 στὸν ἴδιο. Στίς 12 Μαΐου 1817, 1 Ὀκτ. 1813, 25 Μαρτ. 1812 καί 21 Αὐγ. 1812: Στίς 9 Ἰαν. 1817 καί 24 Μαρτ. ἀπὸ τίς τελευταίας ἐπιστολές, τοῦ ποιητῆ τρεῖς μῆνες πρὶν πεθάνει). Ἐπίσης στίς 30 Μαρτ., 17 Μαΐου καί 17 Ἰουλ. 1813 τοῦ Στεφάνου Βούλτζου πρὸς τὸν Διονύσιον Βούλτζον μέ ὑστερόγραφα τοῦ ποιητῆ. Εἶν' ἀκόμα ἀντίγραφο τοῦ περίφημου *autografo* κί ἔν' ἀντίγραφο ἀπὸ στίχους τοῦ ποιητῆ. — Μαρικὰ εἶν' ἀδημοσίευτες. — Τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ πολὺτιμα αὐτὰ ἀντίγραφα φωταγραφήσαμε καί δημοσιεύουμε στὴ μελέτη μας ἢ «Ἑλλ. ψυχὴ τοῦ Φωσκόλου» καί στὸ πανηγυρικὸ τεύχος τῆς Ἰουλιῦ Ἀνθολογίας πού

θα μοιρασθῆ στὲς γιορτές. — Παραθέτουμε ἐδῶ ἐνδιαφέρον ἀπόσπασμα μιᾶς ἀπ' αὐτές. —

Μιλάνο 3 Ὀκτ. 1813

Ἀγαπητέ μου Στέφανε,

Ἐπὶ τέλους ἔχω τώρα πιά ἕνα σπίτι καί μπορεῖτε νά βῆτε νά καθεῖσθε ὅσο θέλετε. Θὰ διαβάσετε ἔτσι τὰ βιβλία πού θά σ' ὠφελήσουν περισσότερο. Θὰ ἰδῆτε τὸν Ἐδουάρδο πού σὲ περιμένει μ' ἀνοιχτές ἀγκάλες καί θά μπορέσω κί ἐγὼ νά σ' ἀγκυλιάσω πολυαγαπημένε μου. Μοῦ φαίνεται πῶς ἔχω νά σὲ ἰδῶ εἴκοσι χρόνια. Κατοικῶ στὸ Ἅγιο Βαρθολομαῖο κοντὰ στήν γέφυρα τῆς «Πόρτα Νουόβα» δίπλα στὸ Βασιλικὸ τυπογραφεῖο, ἀριθ. 748. Μὲ τίς ὁδηγίες αὐτῆς βλέπετε πῶς δὲν θά σοῦμαι δύσκολο νά βρῆς τὸ σπίτι μου. Ἄν δὲν μπορέσης ὅμως νάρθῃς ἐσὺ θά πεταχθῶ ἐγὼ γιὰ 2 3 ἐβδομάδες στὴν Παδία. Κατάρφε νά σὲ ἰδῶ καί νά σοῦ μιλήσω. Θὰ σοῦ δώσω χρήματα καί θά σοῦ ἀνακουίσω μαζὺ καί τὰ σχέδιά μου, ἐν περιπτώσει ἀτυχίας. Γιατί στὸ τέλος, ἂν τὰ πράγματα τῆς Ἰταλίας δὲν πάνε καλὰ, τὸ παντοεινὸ μου καὶ ἄγιο καταφύγιον θάναί ἢ μητρικὴ μου Ζακύνθος καί δὲν θά μπορούσα νά πάω ἐκεῖ δίχως, ἐσὺς καί τοὺς ἄλλους. Χαιρετᾶτε μου καί τοὺς δυὸ μ' ἀγάπη καί ἀπαντήσατέ μου ἀμέσως. Ἀντίο ἀγαπητέ μου Στέφανε, μ' ὄλη μου τῆ ψυχῇ. Οὖγος.

ΘΑΡΡΟΣ, ΘΑΡΡΟΣ!

Ὁ ἀξέχαστος ἱστοριοδίφης καί εὐεργέτης τῆς Ζακύνθου σοφὸς Δε-Βιάζης, πού ἡ ἀγαθότης του καί ἡ ἄμνησικακία του ἔχουν μείνει παροιμιώδεις, μᾶς ἔλεγε κάποτε γιὰ τὴ ζήλεια τοῦ κ. Α. Ζώη.

— Ὁ καὺμένος! Δὲν εἶναι κακός. Εἶναι ὅμως τόσο ζηλιάρης πού καί τὰ μούτρα του σὰν ἰδῆ στὸν καθρέφτη θά τὰ ζηλέψῃ.

Δὲν μᾶς κάνει λοιπὸν καμιὰν ἐντύπωσι τὸ ἀνυπόγραφο σημεῖωμά του στὴ φάλη «Ἀλήθεια» γιὰ τίς γιορτές καί γιὰ τὴ «καρὰ κυρία» (τὴν κ. Μαριέττα Μινώτου)

Προσπεῖ νά ξέρῃ ὁ κόσμος πῶς ἔχει ἀναλάβει ἐκεῖ τὰ κοινοτικά κί ὅτι ἄλλο τοῦ κινεῖ τὴ... ζήλεια. Θυμόμαστε τὴ μανία του νά μὴ μπῆ ἐν ἄρθρῳ γιὰ τὸν Δε-Βιάζη ἐκεῖ μέσα.

ΙΑΚΩΒΑΚΙΟΥ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΔΗΕΟΥΡΙΟΥ

Ἀπὸ τῆ φοῦρα του σὰν μπήκε, ἀρρώστιας.

Ἐγραψε τότε κι' αὐτὸς ἕνα ἀνυπόγραφο σημεῖωμα γιὰ τὴν καλὴν ἐντύπωσιν ποῦκαμε ἢ διαλεξὴ του γιὰ τὸν Δε Βιάζη (κίνητη ποῦ κίνησε τὴν ἀγανάκτησιν ὅλων τῶν Ζακυνθίων) καὶ γιὰ τὴν... ἀμεροληψία τοῦ ἀγορητοῦ.

Εἶναι συνειδησένος νὰ γράφῃ ἀνυπόγραφα ἢ μὲ ψευδώνυμο ὅταν δὲν ἔχει τὸ θάρρος νὰ γράφῃ μὲ τὸ ὄνομά του. Δέστε καὶ τὸ β' λίβελλο γιὰ τὸν Δε Βιάζη στὸ Παῖσιμα. Ἐκεῖ ἐχρησιμοποίησε ψευδώνυμο, κι' ἔβαλε τάχα τὸν καὶ μόνον τὸν κ. Α. Σαλούτση. Ἀλλ' ὅσο καλὸς καὶ χρυσὸς εἶναι ὁ ἐγχωριὸς μας ποιητὴς, μ' ὅλο τὸ παράσημό του καὶ τὴν ἐχτίμιση τῶν Μεγάλων, εἶναι ἀστοιχείωτος ὁ καὶ μόνος. Ἀλλ' ἡ ζήλεια κάνει τὸν κ. Ζῶν νὰ μὴ ξέρῃ τί κάνει. Φαντασιεῖτε! "Ὅταν ἐδῶ καὶ χρόνια ἕνας μεγάλος Ἕλληνας ἔγραψε ἕνα ἀρθρο στὸ Ἐμπροσθὸς γιὰ τὸ Δε Βιάζη, σὲ τρεῖς ἡμέρες λάβαινε ἕνα γράμμα γεμάτο πικρία καὶ πικράπονα ἀπὸ τὸν κ. Ζῶν πὼς τὸν παρηγκώνησε!!! ἐπειδὴ ἔγραψε γιὰ τὸ Δε Βιάζη καὶ ὄχι γι' αὐτόν.

Δὲν ερωτοῦσε καλύτερα τί ἰδέα ἔχουν οἱ ξεχωριστοὶ διαπονοῦμενοι στὴν Ἀθήνα γιὰ τὸ Δε Βιάζη καὶ τὸ ἔργο του; Ἐδύχνως ποῦ τὸ Ἐλεύθερον Ἐβήμα ἐκπροσωπῶντας τὴ γενικὴ ἀγανάκτησιν καὶ ἀηδία γιὰ τοὺς λίβελλους, ἔβαλε τὸν κ. Ζῶν ἐυγενεῖα στὴ θέση του. Ἀλλ' ὅσα θέλετε κάνετε κ. Ζῶν. Ὁ Δε Βιάζης ζεῖ...

Μὰ εἶπαμε. Δὲν φταίει. Ὁ καὶ μόνος καὶ ν' ἀκούσῃ τὸ ῥομα Δε Βιάζης ἀρρωσταίνει. Καὶ αὐτὸ γιὰτί δὲν θὰ μπορέσῃ ποτε νὰ τὸν φθάσῃ ἔτσι κι' ἀπὸ μακριά.

Σὲ κάποια φιλολογικὴ συνάθροιση ἕνας ἐκλεχτὸς διαπονοῦμενος γιὰτὸς μᾶς ἔλεγε πὼς «Ἐπιστημονικῶς εἶν' ἀνεξήγητη ἡ ζήλεια του αὐτοῦ».

Ἔτσι καὶ γιὰ μᾶς. Νόμιζε πὼς θὰ μποροῦσε νὰ μᾶς ἀποθαρρύνῃ μὲ τὸν πόλεμό του, ἀφ' οἷου ἀρχίσαμε νὰ δειχνόμαστε μὴ δρᾶση. Ἐφθάσε στὸ ν' ἀντιγράψῃ ἀπὸ τὸ τυπογραφεῖο τὸν πρόλογο τοῦ Δε Βιάζη σὴν μετάφρασί μας τοῦ Ὁρατίου καὶ νὰ τὴν δημοσιέψῃ στὸν Νεολόγον Πατρῶν γιὰ δικό του, ἀφαιρῶντας ἐννοεῖται τοὺς ἐπαινοὺς γιὰ μᾶς ποῦ ὁ Δεβιάζης ἔγραφε.

Μᾶς εἶπε τότε σὰν τὸν ξεσκεπάσαμε νὰ «μάθουμε γράμματι» καὶ παραληροῦσε στὸ περιοδικό του γιὰ χρόνια.

Δὲν μποροῦσε βλέπετε νὰ συνειθίσῃ νὰ βλέπῃ μὴ μὴ κοπέλλα νὰ γράφῃ πράγματα ποῦ τὸ μυαλό του οὔτε καν τὰ

βάξει. Πίστευε πὼς μὲ τὸν πόλεμό του θ' ἀπογοητευόμασταν. Γελάσθηκε.

Τώρα κυριολεκτικὰ δὲν βασιεῖται πιὰ ἀπὸ ζήλεια.

Χάλασε τὸν κόσμο νὰ ἐμποδίσῃ νὰ μπῆ στὴν ἐπιτροπὴ τοῦ Φωσκόλου «αὐτὴ ἡ νεαρὰ κυρία». Ἐδῶσε ἀκόμα τὴν παραίτησίτου μαζί μὲ τοὺς δύο τυφίλους πὼς δὲν μποροῦσε νὰ συνεργασθῇ μαζί της. Ἐφαγε τίς σχετικὲς κατσάδες. Δὲν ἐσωφρονίσθηκε. Ἄφρισε σὰ ἔβαλαν τὴν νεαρὰ κυρία, τὴν κ. Μαριέτια Μινώτου στὸ προεδρεῖο τῆς ἐπιτροπῆς. Ἀφρίζει καὶ τώρα ἀπὸ ζήλεια καὶ φοῦρα ποῦ «ἡ νεαρὰ κυρία» θὰ μιλήσῃ κι' ὅλας. Καὶ μᾶς λέει, «τί σχέση ἔχουν οἱ γιορτὲς μὲ τὸ ἀνάγνωσμα περιουλλογῆς γιὰ τὴν μάνα τοῦ Φωσκόλου». Μᾶς κάνει καὶ γελοῦμε γιὰ τὴ ζήλεια του. Τί νὰ τοῦ κάμουμε ποὶ δὲν τὸν ἔβαλαν αὐτόν. Φοβόντιαν ἴσως μήπως πῆ τίποτε μαργαρίτες γιὰ τὸν Φώσκολο, σὰν ἐκεῖνα γιὰ τὸν Ἀλδεράνη ποῦ γελᾷ ἀκόμη ὅλη Ἑλλάδα γιὰ τὴν γκάφα του ποῦ ἀφελῶς ἀπέδωσε στὸν μακαρίτη Δεβιάζη.

Μὰ ἦταν ἀνάγκη, φίλε μας κ. Ζῶν, νὰ ζητήσῃς πληροφορίες γιὰ ἕνα πρᾶγμα τόσο κοινό; Καὶ τὰ παιδιὰ ἀκόμα ποῦχουν διαβάσει τὸν Ὁρις ξέρον ποιοὺς ἦταν ὁ Ἀλδεράνη. Μήπως ἠθέλε νὰ μᾶς ἀναγνώσῃ καμιά διάλεξη σὰν ἐκεῖνη ποῦκαμε στὴ Δαικίῃ γιὰ τὴν Σαλώμη; λένε ὅμως πὼς εἶναι πιστὴ μετάφραση ἀπὸ ξένο κείμενο. Καὶ τὸ λένε ἀνθρώποι Ἐπιφανεῖς ποῦ τὴν ἀκουσαν, Ἄς διάβαζε κι' αὐτὸς νὰ μάθαινε μερικὰ γιὰ τὸν Φώσκολο. Τὰ πεζὰ ἴσως νὰ μποροῦσε, τ' ἄλλα ὅμως τὰ δύσκολα; θὰ τὰ καταλάβαινε; Ἀμφιβάλλουμε, γιὰτί δὲν ξέρει καλὰ τὰ Ἰταλικά.

Μποροῦσε ὅμως νὰ διαβάσῃ τίς τόσες μελέτες μας καὶ νὰ μᾶς παρακαλέσῃ νὰ τοῦ δώσουμε ὅσες θέλει πληροφορίες, καὶ ἀκριβεῖς, γιὰτί ἔχουμε διαβάσει καλὰ καὶ μελετήσῃ βαθεῖα τὴ ζῶν καὶ τὰ ἔργα τοῦ ποιητῆ. Τὸ ξέρει.

Περιουλλογὲς ἐμεῖς δὲν κάνουμε. Κάνουμε μελέτες ποῦ θέλουν δουλειὰ καὶ μάθησιν. Τὰ μαζώματα τ' ἀφήνουμε γι' αὐτόν ποῦναι ἢ δουλειὰ του. Δὲν ξέρει τί ἄλλο νὰ κάμῃ, μ' ὅλη τὴν πονηράδα του καὶ προσπαθεῖ μὲ λέξεις νὰ ξεθυμᾶναι τὴ ζήλεια του. Τὸν καὶ μόνον τὸν λυπόμαστε ἀλλὰ δὲν μποροῦμε νὰ τοῦ κάμουμε καὶ τὴ χάρη ν' ἀφήσουμε τὴ σπουδὴ καὶ τὴ δρᾶσιν μας γιὰ νὰ εὐχαριστηθῇ αὐτός.

Ἄς τὸ καταλάβῃ. Ἐλμαστε νεοί, ἔχουμε τὴ ζῶν μπρο-

ΙΑΚΟΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ Ἰ. Π. ΣΟΥΡΙΟΥ

στά δική μας, έχουμε θέληση και λατρεία στη σπουδή και στα γράμματα. Και είμαστε και ικανοί. Το βάλαμε σκοπό στη ζωή μας και δεν είν' ικανός αυτός να μᾶς σταματήσει. "Ας τὸ χωνέψει ἄς τὸ ὑπομείνει. Ἄλλοιὼς θὰ δοκιμάση μεγάλες πίκρες ἀκόμα, γιατί θὰ βαδίσουμε μπροστὰ κι' αὐτὸς θὰ μείνη πίσω... Ζηλεύει μὰ γιατί; "Ε. λοιπὸν, μάθειέ το. Ζηλεύει γιατί «ἡ νεαρά κυρία» εἶναι μαθήτρια τοῦ Δε-Βιάζη. Αὐτὸ σᾶς ἀρκεῖ. "Ας σὸ βαρευθεῖ λιγάκι. "Ας σεβασθεῖ τὴ θέσι πού ἔχει στὸ ἀρχαιοφυλακεῖο, πού ἀπὸ τοὺς ἀνεκμετάλειτους θησαυροὺς του σὲ τριάντα χρόνια, πολὺ λίγα ἔβγαλε. "Ας μιμηθεῖ τὸν Δε-Βιάζη. "Ας διαβάσει πολλὰ ν' ἀποκτήσῃ τὴν ἀπέραντο μόρφωσί του. Γι' ἄλλα δὲν μπορεῖ. Θέλει νὰ κάμῃ καὶ τὸν κριτικό, ἀλλὰ δὲν ξέρει. Πρέπει γι' αὐτὸ νὰ κόβῃ λιγάκι... κι' αὐτὸς... Δὲν εἶναι ἱκανὸς νὰ σταματήσῃ μιὰ δράση στὴν πνευματικὴ νέκρα τοῦ τόπου μας. Φαίνεται μονάχη της. Δὲν τοῦ μένει παρὰ νὰ ζηλεύῃ μὲ δυνατὴ, ἀνεξήγητη, ἀπίστευτη ζήλεια...

Καὶ τώρα θὰ μᾶς βροῖ. Τὸ ξέρουμε. Μάθειέ το' μαζὶ μὲ τίς ληξιαρχικὲς πράξεις, ὁ κ. Ζώης καὶ οἱ ἄλλοι δυνάσπονδοι φίλοι τοῦ Δε-Βιάζη, ἔχουν γιὰ μεγαλύτερη πνευματικὴ παραγωγή τίς βρυσίδες. "Εμεῖς τελειώνουμε τὴν κουβέντα πρὸς τὸ παρόν. Δὲν ἔχουμε καιρὸ νὰ χάνουμε, πρᾶγμα πού ἂν συνέβαινε θὰ εὐχαριστοῦσε πολὺ τὸν φίλον μας κ. Ζώην.

Ἡ Διεύθυνσις

Ζητοῦμε συγνώμη γιὰ τὴν ἀργοπορίαν τῆς **Ἰονίου Ἀνθολογίας**. Μεγάλες τυπογραφικὲς δυσχέρειες καὶ τὸ ταξίδι μας στὴν Ἀθήνα ἦταν ἡ ἀφορμὴ. Στὸ ἐξῆς θὰ ἐκδίδεται ταχτικά. **Ἡ Πνευματικὴ Ζωὴ** ἔλλείπει χώρου στὸ προσεχές, σὲ λίγες μέρες.

Ἡ διεύθυνσις τῆς «ΙΟΝΙΟΥ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑΣ» πενθεῖ τὸν ἀπροσδόκητο χαῦμό τῆς γλυκειᾶς τῆς **Ἀδελφούλας**

ΜΑΙΡΗΣ Δ. ΜΙΝΩΤΟΥ
ΙΑΤΡΟΥ

— **Μεγάλη Ἑλληνικὴ Ἐγκυκλοπαίδεια.** Τὸ σημαντικότερον μνημεῖον τῆς νεοελληνικῆς ἑκατονταετίας - Ἀποτελεῖ τὴν πλουσιωτέραν ἐπιστημονικὴν βιβλιοθήκην, τὸ μεγαλύτερον ταμεῖον ἀνθρωπίνης σοφίας, τὸ ἀρτιώτερον ἑλληνικὸν σύγγραμμα, τὸ πληρῆστερον χρηστικὸν λεξικὸν γλώσσης, τὸ ἐπιλεκτότερον εἰκονογραφημένον λεύκωμα.

— Ἀγοράζετε ὅλοι τὴν «Νέαν Ἑστίαν» τὸν βασιλεῖα τῶν ἑλληνικῶν περιοδικῶν.

— **Πῶς βλέπω τὴν Ἑλλάδα.** Τὸ ζωντανότερον περὶ Ἑλλάδος βιβλίον τῶν ἡμερῶν μας σὲ 400 μεγάλες καλλιτεχνικὲς σελίδες γραμμένες ἀπὸ τὴ διαλεχτὴ πέννα τοῦ γνωστοῦ δοκίμου δημοσιογράφου Μίχου Ροδά. Δεχόμεστε ἐγγραφὰς εἰς τὰ γραφεῖα μας. Τιμὴ δραχμὲς 100.

— **Οἱ Χάριτες Οὐρου Φωσκόλου** μεταφρασμένες ἀπὸ τὴν Μαριέττα Μινώτου μὲ εἰσαγωγή καὶ σχόλια ἀπὸ τὴν ἴδια. Τὸ βιβλίον προξένησε τὴν καλύτερην ἐντύπωσιν ὄχι μόνον τῶν Ἑλλήνων ἀλλὰ καὶ τῶν διαπρεπεστέρων Εὐρωπαϊῶν Φωσκολιανῶν. Πωλοῦνται στὴ Ζάκυνθο στὰ Γραφεῖα μας δραχ. 25.

— Ἐκδίδεται ἀπὸ τὸν ἐκδοτικὸν οἶκον Ἐλευθερουδάκη «ἡ Ἑλληνικὴ Ψυχὴ τοῦ Φωσκόλου» ἱστορικὴ μελέτη τοῦ κ. Σπύρου Μινώτου.

— **«Κυριακὴ Ἐλευθέρου Βήματος»** Διευθυντῆς **Κώστας Ἀθάνατος Ἀρχιουντάκης Φῶτος Γιοφύλλης**
Τὸ ὠραιότερον ἑβδομαδιαῖον περιοδικὸν τῆς

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΙΟΣ

ΑΙΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑΙΣΟΥΡΟΥ

ΙΟΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ LIMITED

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1839

ΕΔΡΑ ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ

*Bosildon House,
Moorgate E. C 2*

Γενική Διεύθ. Ελλάδος

= ΑΘΗΝΑΙ =

Κεφάλαιον ἐγκειρισμένον	L 1.000.000	ἴτοι Δρ.	375.000.000
» καταβεβλημένον	600.000	» »	225.000.000
» ἀποθεγατικόν	235.000	» »	88.000.000
Σύνολον ἐνεργητικοῦ	5.663.445	» »	2.123.000.000

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

ΑΘΗΝΑΙ

Ἀμαρούσιον, Ἄργος, Ἀργοστόλιον, Βόλος, Δρέμα, Ζάκυνθος, Ἡράκλειον, Θεσσαλονίκη, Κεφάλαια, Καλάμαι, Κάστρον (Λήμνου), Κέρκυρα, Λαγκάδια, Λεβίδιον, Μυτιλήνη, Νέουσα, Ναύπλιον, Εἰθήνη, Πάτραι, Πειραιεύς, Σπάρτη, Σκάλα (Ακακεδαίμονος), Τρίπολις, Χανιά, Χ.ος.

ΕΝ ΑΙΓΥΠΤΩ

ΑΕΛΞΑΝΔΡΕΙΑ

Assiut, Benha, Beni—Suef, Fayoum, Kafr—el—Zayat, Mansourah, Mehallo, Kebir, Minieh, Tantah, Zifta.

ΕΝ ΚΥΠΡΩ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Λεμησός, Λάναρξ.

ΕΝ ΤΟΥΡΚΙΑ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ Γαλατά, Σταμπούλ,

Πλήρες δίκτυον ἀντασποκριτών καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα

ΤΡΑΠΕΖΙΚΑΙ

ΕΡΓΑΣΙΑΙ

ΠΑΙΗΣ

ΦΥΣΕΩΣ

ΙΑΚΟΒΑΤΕΙΟΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑΠΕΘΥΡΟΥ